

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po podti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto naprej . . . K 36—
pol leta 18—
četrt leta 9—
na mesec 3—

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 40—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 48—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 33.

Izjava vseh dan sveder inozemski metolje in praznike.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mva visok, ter 34 mm širok prostor: enkrat po 12 vln, dvakrat po 11 vln, trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln, parli in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo plačilo naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 32— | četrt leta 8—
pol leta 16— | na mesec 2-70

Posamezna številka velja 14 vinarjev

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v L. nadst. levo), telefon št. 34

Kriza v Brestu Litovskem.

V Brestu Litovskem se sedaj vršijo poskusi premostitvi stvarne in formalne difference med boljševiki in centralnimi državami. V toliko je položaj olajšan, da so boljševiki delegati, katerim se je sedaj pridružil sam Trocki, prispeli v Brest Litovsk in da se vršijo pogajanja, kako poravnati nasprotstva. Nasprotstva sama trajajo še naprej. Boljševiki odklanjajo nemški nazor o samoodločbi narodov v zasedenem ozemlju in vztrajajo pri tem, da se morajo nadaljna pogajanja vršiti na nevtralnem ozemlju. Boljševiki, kakor se zdi, trdno stojijo na svojem stališču, z isto odločnostjo pa ga, kolikor je dosejati razvideti, odklanjajo centralne države.

Nemško časopisje je vsled nepričakovanih vesti o resnih težavah v Brestu Litovskem jako razburjeno in mnogi listi ogorčeno povdarjajo, da je vlada objavljala o poteku pogajanj v Brestu Litovskem nepopolna, optimistično poročila, kar je zazibalo javnost v nade, o katerih pravi »Vorwärts«, da bodo morda vse pokopane. »Vorwärts« konstatira, da je ruska delegacija po poročilu petrogradske telegrafске agenture (katero poročilo v centralnih državah ni bilo objavljeno) že 28. decembra podala jako ostro izjavo proti nazorom nemške in avstrijske delegacije, kjer pravi: »Imperialisti vseh držav, tudi nemški in avstrijski, sicer priznavajo samoodločbo narodov, toda le teoretično. Praktično pa hočejo aneksije.« Izjava boljševiških delegatov je tudi sicer zelo ostra in se nahaja v očitem nasprotju s nemškim in avstrijskim komuniquejem z dne 28. decembra, ki pravi, da je predsednik ruske delegacije zaključil sejo s prijateljskimi in nadebnimi besedami. Se ostreje kakor »Vorwärts« piše »Vossische Ztg.«, ki povdarja, da je nemška vlada javnost in zlasti tudi nemški parlament popolnoma napačno informirala in ki pozivlje državni zbor, da naj se z vso silo postavi proti tej izri.

O posledicah eventualnega preloma z boljševiki so si tako dunajski, kakor berlinski krogi na jasnem. Berlinski listi pravijo, da bi bil to največji politični in diplomatični poraz Nemčije v svetovni vojni. Ententa bi naravno dobila zopet vse moralno orožje v svoje roke ter bi mogla zopet pridigovati svetu, da je nemški duh tako gra-bežljiv, da se niti z boljševiki, prijatelji centralnih držav, ne more sporazumeti. Ni dvoma, da bi ta argumentacija močno vplivala na razpoloženje v ententnih državah in da bi tako pogajanja v Brestu Litovskem ne bila začetek razvoja k miru, temveč povod za nedogledno podaljšanje vojne.

Bistvena sporna točka med boljševiki in centralnimi državami je izvedba principa samoodločbe v okupiranim ozemlju. Kakor znano, so boljševiki odklonili točko 1. in 2. podrobnega nemškega osnutka za mirovno pogodbo. Ti dve točki se glase: 1. Rusija in Nemčija izjavljata, da je vojno stanje končano. Oba naroda hočeta v pri-doči živeti v miru in prijateljstvu. Nemčija bi bila (pod pogojem, da se tudi njenim za-veznicam prizna popolna republika) pri-pravljena izprazniti sedanje pozicije in za-sedeno rusko ozemlje, v kolikor člen 2. ne določa drugače, čim bi bil mir z Ru-sijo sklenjen in demobilizaci-ja ruske armade izvršena.

2. Ker je ruska vlada v zmislu svojih načel za vse v zvezi ruske države stojiše narode brez izjeme proklamirala samood-ločbo do njihove popolne izločitve, vzame na znanje sklepe, ki izražajo ljudsko voljo, da hočejo biti Poljska, Litva, Kurlonska, deli Estlandije in Livlandije državno popo-lnoma samostojni in da hočejo izstopiti iz ruske državne zveze. Ruska vlada pri-znava, da je to izjave v sedanjih okoliščinah smatrati kot izraze ljudske volje in je pripravljena izva-jati iz tega izvirajoče konsekvence. Ker se v imenovanih ozemljih, na katera se nanašajo predložene določbe izpraznitve ne more izvršiti v zmislu določb člena 1, zato je vprašanje, kdaj in kako naj prebi, valetvo potrdi že izrečene izjave za odloč-itev od Rusije, kar je po ruskem naziranjju potrebno potom plebičita na široki podla-gi, pri katerem je izključiti vsakršno voja-

ski pritisk, pridržano posvetovanju in skla-panju posebne komisije.

Boljševiki so izjavili, da je ta nemški osnutek za nje nesprejemljiv. Nemški dr-žavni kanceler je zopet v seji glavnega ode-seka nemškega državnega zbora zatrjeval, da Nemčija teh svojih dveh pogojev ne more opustiti. V nemškem glavnem državnozbor-skem odseku so poskušali formulirati kom-promisni predlog, ki pravi: Izjave v oku-piranih ozemljih obstoječih korporacij glede bodočnosti teh ozemelj, naj imajo le provi-zorično veljavo. Definitivno pa naj spre-govorijo demokratična ljudska zastop-stva, ki naj se izvolijo na podlagi splošne enake volilne pravice po izvršenem odpo-klicu okupacijskih čet. Kolikor je znano dosedaj nemška vlada ni pripravljena pred-ložiti ta kompromisni predlog boljševiškim delegatom.

NADALJEVANJE POGAJANJ V BRESTU LITOVSKEM.

Berlin, 5. januarja. (Kor. urad.) Pred sejo glavnega odseka državnega zbora so se vršili razgovori strank glede političnega položaja. Razen tega so spre-jeli voditelje strank drž. tajnik za zunan-je zadeve v dem Busche in za-kladni kanceler grof Rödern, ki nado-mestuje obolelega podkancelerja Pay-erja. Po pričetku seje glavnega odseka je podal državni podtajnik v. Busche to-le izjavo: »Državni kanceler je včeraj zavrnil insinucijo ruskega časopisja, da se ho-čemo mi nelojalno ogniti svoji obljubi glede samo-določbe narodov. Z ozirom na to izjavo naglašam po izrečnem naročilu državnega kancelerja: Stališče dr-žavnega kancelerja napram samoodločbi narodov ostane neizpremenjeno. Tega stališča pa ne gre tolmачiti tako, kakor je izključno v interesu entente. V nevtralnem časopisju objavljena trditve, kakor da bi bili ruski delegati odklonili nemški predlog z dne 28. decembra kot tak, da se o njem ne da razgovarjati, je neresnična. Ruski delegati so sicer izrazili nemišleke proti formuliranju predloga, kakor smo ga po-dali mi, izjavili pa so izrečno, da so s tem formuliranjem zadovoljni, da so se glede formulacije posebna komisija na-dalje posvetuje in da naj ta komisija do-seže sporazum.

Med nami in ruskimi delegati se je bilo sklenilo, da naj se pogajanja vršijo še spornih točk dne 5. januarja v Brestu Litovskem nadaljujejo. Naši za-vezni ki so pod temi pogoji v sorazsu z nami odklonili predlog Rusov, da naj se kraj pogajanj spremeni. Med tem smo dobili tole brzojavko, ki je dne 4. januarja ob 10. zvečer dospela iz Petrograda:

»Gospodom predsednikom de-legacij štirih zavezniških držav.

Predložitev pogajanj na ne-vtralnem teritoriju odgovarja dose-ženemu stališču pogajanj. Z ozirom na prihod Vaših de-legacij na prejšnji kraj poga-janj se bo odpeljala naša de-legacija skupaj z ljudskim komisarjem za zunanje za-deve, Trockim, jutri v Brest Litovsk, prepričana, da ne bo nobenih težkoč glede spo-razuma za predložitev poga-janj na nevtralnem teritoriju. — Ru-ska delegacija.

Med tem se je pričelo v Brestu Li-tovskem ugodno pogajanje z zastop-stvom Ukrajine, ki je imelo polno moč. Nadaljnih dejanskih sporočil vlada da-nes ne more izdati.

Dunaj, 5. januarja. (Kor. urad.) Iz Bresta Litovskega. Delegacije štiri-zveznih držav so poslate dne 5. t. m. predsedniku ruske delegacije tole brzo-javko:

»V svojem odgovoru na predloge ruske delegacije so postavile delegacije štiri-zveze dne 25. decembra 1917 v Brestu Litovskem gotova na-vodila za sklep takojšnjega splošnega miru. Da se pre-

preči enostranska razlaga, so izrečno izjavile, da se vse sedaj na vojni udeležene dr-žave tekot primerne roka brez izjeme in brez pridržka zavežejo, da se bodo držale pogojev, ki enakomerno ve-žejo vse države. Sprivilit-vilo štirih zavezniških dele-gacij nato ruska delegacija določila 10dnevni rok, tekot katerega naj se ostalim bo-jujočim se državam sporoče načela takojšnjega splošne-ga miru postavljena v Brestu Litovskem in da naj se te dr-žave do tedaj odločijo glede svojega pristopa k mirovnim pogajanjem. Delegacije za-vezniških držav konstatira-jo, da je ta 10dnevni rok s 4. ja-nuarjem potekel in da niso prejele od nobene druge bo-jujoče države izjave glede pristopa k mirovnim poga-janjem v Brestu Litovskem.

Berlin, 5. januarja. (Kor. urad.) V glavnem odseku državnega zbora je izjavil zastopnik vojnega ministrstva, da so dobili nemški delegati v Petrogradu naročilo, da uredijo vprašanje izmene ci-vilnih vjetnikov. Glede izmene vojnih vjetnikov se namerava najprej izmenjati bolne in za vojno službo nezmožne in nato starejše moštvo in rodbinske očete. Nadalje pa v enakem številu z obeh strani drugo moštvo. Nemčija ima 13krat toliko rusk. vjetnikov kakor Rusija nem-ških vjetnikov.

Berlin, 5. januarja. (Kor. urad.) Predsednik je predlagal, da naj se opu-sti razgovor o politični strani spornih vprašanj v Brestu Litovskem, ker bi moglo biti to v sedanjem času opasno. Voditelja obeh socialno demokratičnih frakcij sta ugovarjala in naglašala, da mora državni zbor pred vsem svetom izjaviti, da slej kot prej odklanja raz-širjenje državnega ozemlja in nasilje ter da stremi za spravo in sporazumom na-rodov, kakor to izraža odgovor držav-rega vodstva na papeževo noto. Odsek je sklenil z veliko večino, da se politična razmotrivanja opuste ter je pričel nato s presojo stališča vojnih vjetnikov in z vprašanjem o izmeni vojnih vjetnikov.

Berlin, 5. januarja. (Kor. urad.) Današnja sporočila vlade v glavnem odseku in poročila iz Bresta Litovskega so nekoliko oblažila kritično razpoloženje v nemškem državnem zboru. Izvzemši socialne demokrate, hočejo vse stranke najprej počakati, kako bodo dogodki v Brestu Litovskem potekali. Debatu o po-litičnem položaju se bo najbrže nadalje-vala v torek. Tudi o tem, ali bodo soci-jalni demokrati pristopili v opozicijo, še ni padla odločitev. Živahno se je v par-lamentarnih krogih vršil razgovor o stališču vlade napram predlogom strank ve-ne glede samoodločbe prebivalstva v okupiranim ozemlju. Stranke večine so predlagale, da naj se prepusti odlo-čitev o bodoči usodi zasedenih pokraj-in demokratično vođenim neodvisnim par-lamentom. Vlada sicer ni podala nobene izjave, vendar pa se sklepa iz izjav vlad-nih zastopnikov v glavnem odseku, da vlada ta kompromis odklanja. Tudi ber-linsko časopisje še ni jasno pokazalo svojega stališča ter le svari pred preve-likim optimizmom in pesimizmom. »Frankfurter Zeitung« piše: Oblika, v kateri predlaga ruska vlada pogajanja v nevtralnem inozemstvu, je taka, da jo mora nasprotna stranka občutiti kot ne-kak ukaz. Zato je umevno, da se Nem-čija takemu ukazu ne bo podvrgla. Za-radi tega pa še vedno ni povoda smat-rati mirovne izgleda za neugodne.

Bern, 5. januarja. Glasom poročila »Havasa« je Trocki izjavil, da mora ostati ruska armada in-taktna.

Kodanj, 5. januarja. Stockholmski zastopnik boljševikov Vorovski je izja-vil, da nameravajo boljševiki doseči preložitve mirovnih pogajanj v Kodanj.

Amsterdam, 5. januarja. (Kor. ur.) »N. Rot. Cor.« poroča iz Petrograda po poročilu »Daily Telegrapha«: Dejstvo je, da boljševiki sedaj priznavajo, da so se pogajanja v Brestu Litovskem ponese-

čila in da nemški mirovni predlogi ne tvorijo nikakršne podlage, na kateri bi mogla Rusija skleniti mir. Ko pa je Ka-menev v sovjetu sporočil, da nemških pogajanj ni mogoče sprejeti, so se dvig-nili razni zastopniki armad ter izjavili, da se vojaki ne bodo nadalje borili in da se tudi boriti ne morejo.

Stockholm, 3. januarja. (Kor. urad.) Tu pripisujejo omahujoče stališče ruskih delegatov spletkam entente proti sepa-ratnemu miru. Ententa skuša varati Ru-se z raznimi manevri, kakor s socialistič-nimi konferencami v ententnih državah in z upanjem na splošne konference, ker pričakuje, da bo boljševiška vlada do spomladi izpodrinjena. Ententa upa na ta način dobiti časa. »Socialdemokraten« govori že o dejstvu, da so se pogajanja razbila. Kadeti in njih časopisje podpira ententno stremljenje.

Dunaj, 6. januarja. (Kor. urad.) Iz Bresta Litovskega 5. januarja: Vče-ra in danes so se vršili z de-legati ukrajinske republike, nazvočimi v Brestu Litov-skem, neobvezni predrazgo-vori. Tekonference so potek-le vseskozi zadovoljivo.

Berlin, 6. januarja. (Kor. urad.) Wolfiov urad poroča: V več časopisih razširjena vest, da je general v. Luden-dorff prošil za odpust, ne odgovarja res-nici.

Berlin, 5. januarja. Razmotriva se vprašanje, ali bi ne kazalo popustiti na-pram Rusom v toliko, da se jim pred-laga, da naj se vrše pogajanja enkrat v Brestu Litovskem, enkrat v Minsku.

Amsterdam, 6. januarja. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Petrograda: Trocki se je danes zvečer z rusko mirovno de-legacijo odpeljal v Brest Litovsk.

Berlin, 4. januarja. (Kor. urad.) Kakor poročajo večerni listi soglasno, se bodo želje Poljakov po udeležbi pri poga-janjih v Brestu Litovskem vpošteva-le. Poljakom naj se da prilika, da kot strokovnjaki v posameznih vprašanjih povedo svoje mnenje.

Dunaj, 4. januarja. Iz Varšave poro-čajo: Kakor poroča tukašnji židovski list, sta se mudila te dni boljševiška voditelja A. Joffe in Samjenjev (ne kakor se je do-slej pisalo Kamenjev) v Varšavi ter da si ogledala vjetniško taborišče. Pravo ime Samjenjeva je Rosenfeld.

Lloyd Georgeov mirovni program.

London, 5. januarja. (Koresp. ur.) Reuter. Ministrski predsednik Lloyd George je podal včeraj izjavo o vojnih ciljih. Izjavil je, da je sedaj za Anglijo najbolj kritični trenutek vojne in pred-no se odloči, kakor vlada o pogojih, pod katerimi se mora boj nadaljevati ali končati, mora biti prepričana, da na-rod soglaša s temi pogoji. Posvetoval se je z delavsko stranko, Asquithom in Greyem o vojnih ciljih. Njegove izjave niso samo izraz naziranja vlade, mar-več tudi izraz naziranja vse države. Predno se more misliti na pogajanja, bi morale centralne države razumeti bistvena dejstva položaja. Bodočnost evropske civilizacije ne more biti še na-dalje odvisna od samovoljnih sklepov nekaterih posredovalcev. Vsi teritori-jalni dogovori bi se morali skleniti s soglasjem vlad. Prva zahteva angle-ške vlade in njenih alijancev je popol-na vzpostavitev Belgije z odškodnino in priznanjem njenih narodnih pravic. Nato pride vzpostavitev Srbije. Črne gore, zasedene ozemlja Francije ka-kor tudi Italije in Romunije in popolni od-poklic tujih armad iz teh ozemelj. Poravnava vitalne krivice bodi eden temeljnih pogojev za trajni mir. Anglija namerava francosko demokracijo v zahtevi poravnave krivice iz leta 1871. podpirati do skrajnosti. Anglija je po-nosna na to, da z Ameriko, Francijo in Italijo podpira do konca novo rusko demokracijo. Ako pa sedanji vlastod-žci Rusije postopajo brez ozira na alijance, nima to nikakega sredstva, da bi prenečili katastrofo. ki Rusijo gotovo zadene. Alijanci mislijo, da ne-odvisna Poljska z vsem pravim poli-skim ozemljem je nujno potrebna za stabilnost zapadne Evrope. Razdro-bitev Avstro-Ogrske ne spada med angleške vojne cilje. Avstro-ogrskanarodnosti pa bi morale dobiti

pravo avtonomijo. Tudi logič-ne zahteve Italijanov po združitvi s svojimi rojaki se morajo izpolniti. Isto velja za Romunijo. Ako bodo te upravičene zahteve izpolnjene, potem bo Avstro-Ogrska država, ki bo po-speševala mir in svobodo Evrope, do-čim je sedaj samo orodje zavržene ruske vojaške avtokracije. Anglija ni-ma nič proti obstanku Turčije s Ca-rigradom kot glavnim mestom ob ne-vtraliziranem prevozu od Črnega morja v Sredozemsko morje, ali Arabija, Armenija, Mezopotamija, Sirija in Pa-lestina imajo pravico do priznanja svojih posebnih nacionalnih razmer. O nemških kolonijah bi morala odločiti konferenca, ki bi se ozirala na željo in interese domačega prebiva-lstva. Končno bi se morala s kršenjem mednarodnega prava storjena krivica poravnati in mirovna konferenca ne sme pozabiti angleških pomorščakov. Jasno je, da se morajo ozirati dežele, ki razpolagajo s sirovinami, pri razde-ljevanju v prvi vrsti na svoje prijatelje. Mora se napraviti energičen poskus, da se dobesred-stva za odstranitev vojne.

Anglija se bojuje za trajni mir in zato treba, da se izpolnijo trije po-goji: 1. mora se uvesti nedotakljivost pogodb; 2. morajo biti teritorialni do-govori utemeljeni na podlagi samood-ločevalne pravice ali pa jim morajo pri-trditi vlade; 3. mora se stremeti za tem, da se osnuje mednarodna organizacija, ki bo omejevala bremena oroževanja in zmanjšala verjetnost vojne.

London, 5. januarja. (Kor. urad.) Reu-ter. Govoreč o govoru Lloyd Georgea, je izjavil Henderson, da bi delavstvo ta go-vor pozdravilo, ker jasno določuje cilje, za katere Anglija nadaljuje vojno. V nekaterih izrih označuje govor temeljne principe in cilje, katere je postavilo delavstvo na zad-nji konferenci. Delavstvo slej kot prej ob-stoja na popolni svobodi in nedotakljenosti Belgije, Srbije, Romunije in Črne gore in na ustvaritvi trdne podlage za zvezo narodov v svrhu razoroženja in preprečenja bodočih vojn. To je naša minimalna zahteva, ki ne trpi vmešavanja in če bo doseženo, želimo, da se popolnoma obnovne mednarodni odnosi in da se popolnoma opusti vsak poskus gospodarske vojne ali bojkota. Angleško delavstvo pozdravlja vseh 6 velikih principov, ki jih je postavila ruska vlada, enako popolnoma pa zavrača, kakor boljševiki sami, vsako misel, da bi se črpal iz vojne nacionalističen ali imperialističen dobiček. V bistvu soglašamo z boljševiki, enako kakor Wilson, kakor to sklepamo iz objavljenih izjav. Toda umevno je, da bo po vojni veliki obseg uporabe teh načel zelo zamotan. Sedaj pa hočem še nujno in do-ločno apelirati na ruske tovariše. Če dose-žejo kakšno podlago za sporazum s cen-tralnimi državami za splošen mir, jih pro-sim, da naj obstojajo na tem, da centralne države predložijo te temelje v razmotrivanje vsem vladam in narodom, katerih se tiče. Lahko so prepričani, da bodo zastopniki angleškega delavstva storili vse, kar morejo, da bo odgovor jasn, pošten in utemeljen.

Rotterdam, 5. januarja. (Kor. urad.) Lloyd George je pri sprejemu zastopnikov delavstva ob novem letu izjavil, da sedanja vojna za Anglijo ne sme ostati neodločena. Za Anglijo obstoja sama možnost, da al-zmagaa, ali podleže.

Amsterdam, 5. januarja. Več uglednih veletrgovskih hiš je dobilo iz Londona brzojavno obvestilo, da je stališče Lloyd Georgea ostanjano. Baje obstoja med njim in kraljem Jurjem nesoglasje glede mirovnih ciljev in vprašanja udeležbe pri mirovnih pogajanjih. Kralj je baje izrazil željo, da naj se vojna častno konča in da naj vlada ne zamudi sedanje ugodne prilike za sklep miru s centralnimi državami. Lloyd George pa vstraja pri zahtevi, da naj se vojna na-daljuje. Na londonski borzi je bila včeraj razširjena govorica, da je Lloyd George ponudil svojo demisijsko in da je določen se-njegovega naslednika Lans Downe.

Curich, 5. januarja. V angleški poslanski zbornici je izjavil bivši minister Runc-man, da bi bila nesmisel, če bi rekel Fran-cozom, da se bo Anglija z isto vneto boje-vala naprej za spočetno zavajevanje Alzaci-je in Lotaringe, kakor za osvoboditev Bel-gije in severne Francoske. Reklo bi se za-peljati Francoze v zmoto, če bi trdili, da so ti cilji za Anglijo enakovredni. Dasiiravno je poslanska zbornica v veliko pozornostjo prejeta ta izjava, se govornik vlade Lord Cecil, ki se je bavil z istim vprašanjem, ni izrazil niti s besedo proti izjavljanjem Run-cimana.

Zeneva, 5. januarja. (Kor. urad.) Ha-vas. Neki sotručnik »Petit Parisien« je dobil tole kratko izjavo od Clemenceaua: Moj vojni program obstoja seveda v tem, da ojačam vojno, da podpiram naše voja-ke, da se bojujemo in zmagamo. To so moji načrti za zmago.

Berlin, 5. januarja. Iz Pariza poro-čajo, da je francoska vlada ugodila belji fran-coskih socialistov v toliko, da je dovolila Albertu Thomasu, da odide s francosko mi-sijo v Petrograd.

Berlin, 4. januarja. (Kor. urad.) »Daily News« pišejo v uvodniku dne 1. januarja: Nemški mirovni pogoji Rusiji tvorijo realno podlago na pogajanja. In neuradni poročila o odgovoru ministrskega predsednika boljševikov odločilnost s zadovoljstvom posnemamo, da se bo entente resno bavila s temi predlogi. Obnovitve in odškodnine se morajo izvršiti, kakor to zahteva pravica. Ta zahteva pa daleko zaostaja za drugo, ki stremi za preureditvijo sveta na podlagi, katere daje varnost proti obnovitvi take katastrofe. Če pa je taka garancija naš glavni cilj, moramo postaviti načelo programa načrt svez narodov. Skrb da si, gurnost nemškega naroda, drži ta narod v okoliš, zadovoljimo to skrb, kakorkoli bomo misli o svez narodov, vsekakor se sme izjaviti, da je sporazum na podlagi stališča, kakor je bilo pred vojno, podlaga za zavez, ake.

Homatije na Ruskem.

Petrograd, 3. januarja. (Kor. urad.) Agentura. Ker so izrazili oficijalni zastopniki ukrajinske Rade svojo pripravljenost, da prično s pogajanja za uresničitev sporazuma s sovjetom ruskih komisarjev, nadalje, ker je Rada priznala protirevolucionarni značaj svojih pristavcev, in z ozirom na dejstvo, da je sovjet ljudskih komisarjev povsod in absolutno priznal pravico do neodvisnosti vseh narodov, včevši ukrajinski narod, ker nadalje odobrava vsak poskus, da se prepreči vojna z Rado, smatra sovjet ruskih komisarjev za umestno, da prične s pogajanja glede spornih vprašanj, ki se više med njim in ukrajinsko Rado. Sovjet ljudskih komisarjev predlaga Radi pogajanja glede sporazuma ter označuje kot najpriljubnejši kraj mesti Smolensk in Vitebsk.

Amsterdam, 5. januarja. (Kor. ur.) Angleški listi poročajo iz Moskve, da je bil neki ukrajinski ulanski polk, ki je bil na poti v Kijev, pri Smolensku napaden. Boljševiki so pozvali Ukrajince, da naj se vdajo, kar so ti odklonili. Nato so pričeli boljševiki streljati ter ustrelili dva častnika in več vojakov.

Amsterdam, 5. januarja. (Kor. ur.) »Times« poročajo 31. decembra iz Petrograda: Vse obdonsko prebivalstvo, moški in ženske, je mobilizirano za državljansko vojno. Na tisoče častnikov, ki so pripadali prej ruski armadi, je prestopilo h Kaledinu, ki je sestavljal armadni zbor 20.000 mož izključno iz častnikov in podčastnikov. Kozaki so zasedli Aleksandrovsk. Boljševiška garnizija je bila razorožena. Boljševiki drže še nekaj delov ozemlja pri premogokopih, prevoz premoaga v severno Rusijo pa je ustavljen. Kozaki so razorožili boljševiške čete v Orenburgu. V Kasanu so ukrajinske čete boljševiške razorožile. V Odesi je prišlo med ukrajinskimi četami, boljševiki in mornarji do pouličnih bojev. Številno žrtev ni znano.

Rotterdam, 5. januarja. (Kor. ur.) Kakor poroča »Nieuwe Rott. Cour.« 4. t. m. iz Londona, imajo boljševiki Harkov zaseden, čete generala Šerbačeva pa polagoma obkoljujejo mesto. Boljševiki zbirajo pri Voronežu močne čete ter pripravljajo napad na Kaledina. Kaledinovske čete so razorožile pri Rostovu štiri železniške transporte boljševiških čet s kavkaške fronte.

Amsterdam, 4. januarja. Namesto angleškega veleposlanika Buchanan, ki se je vrnil v London, bo imenovan za angleškega veleposlanika v Petrogradu najbrže Henderson. Angleška vlada ruskega veleposlanika v Londonu Litvinova najbrže ne bo priznala ter pride Litvinov kot zastopnik boljševiške vlade h kviralu.

Stockholm, 5. januarja. Boljševiki so zaplenili ameriško banko. Boljševiki so tu, di zaplenili kontokorent Kerjenskoga v znesku 317.000 rubljev ter pravijo, da bodo porabili to svoto za žrtve japonske ofenzive.

Stockholm, 5. januarja. (Kor. urad.) Glasom poročil iz Petrograda se je znanje dni napetost med Trockim in Buchananom tako poostri, da je sporeči kapitan Smith v imenu Buchananu Trockemu, da se angleški veleposlanik odpelje. Tudi francoski veleposlanik namerava odpotovati, ker grozi Trocki z vrnitvijo akreditivnih listin.

Amsterdam, 6. januarja. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Petrograda: Trocki je prepovedal dvige depozitov tujih veleposlanikov iz ruskih bank, dokler se ne izplača vladi ljudskih komisarjev v iznosnemstvu se nahajajoče terjatve stare vlade.

Finska priznana kot samostojna država.

Berlin, 7. januarja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Nemški cesar je pooblastil državnega kancelerja, da tu navzno, čim zastopnikom finske vlade izreče, da Nemčija priznava finsko republiko. Državni kanceler je danes oficijalno priznal finsko državo.

Pariz, 5. januarja. (Kor. urad.) »Temps« poroča: Francoska vlada je pravno in dejansko priznala neodvisnost finske republike.

Stockholm, 5. januarja. Finska vlada je ustanovila urad za potne liste v Stockholm, kar velja za prvi akt državne samostojnosti Finske.

Stockholm, 5. januarja. (Kor. urad.) Kakor poroča »Djen«, namerava Rusija kljub samostojnosti Finske obdržati Sveaborg kot ruski Gibraltar.

Dogodki na Grškem.

Zeneva, 5. januarja. Entente je ponudila Grški za mobilizacijo otoka Ciper. V nizlo se boji, da Italija potem ne bo vrnila Dodekanesa. Švicarski Grki protestirajo proti mobilizaciji. — Gubernator na Freti Rufos je bil aretiran, ker se je takrat na pristajo inganega kralja.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 5. januarja. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijansko bojišče. Bojno delovanje se je omejilo na artiljerijski ogenj, ki je časih prenehal. — Šef generalnega štaba.

Dunaj, 6. januarja. (Kor. urad.) Vzhodno bojišče. Premirje. Italijansko bojišče. Na visoki planoti Aslago, v pokrajini gore Asolone, gore Tomba in gore Montello so se včasih razvili artiljerijski boji. — Šef gen. štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 5. januarja. (Kor. urad.) Zpadno bojišče. Na flišdrski fronti vzhodno od Ypresa v posameznih odsekih med Scarpo in Sommo ter v pokrajini pri Avocourtu in St. Mihiela se je razvilo časih živahno streljanje. Na ostali fronti je ostalo artiljerijsko delovanje omejeno na moteči ogenj. Vzhodno od Bulecourta je imelo nasilno izvidno podvzeto popoln uspeh ter prineslo večje število vjetih Angležev.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Makedonska fronta. Nobenih posebnih dogodkov.

Italijanska fronta. Med Brento in Montellom je artiljerijski ogenj časih oživel. — von Ludendorff.

Berlin, 6. januarja. (Kor. urad.) Zpadno bojišče. Streljanje je ostalo včeraj slabotno. V zvezi z izvidnimi boji se je včasih na raznih točkah fronte stopnjevalo. V bližinskem boju smo zavrnili francoske sunkne v Champagnu. Pri Jouvincourtu in severovzhodno od Avocourta smo dobili po strelski pripravi in po podvzetih, kakor tudi pri neadnem vpadu v sovražne črte zpadno od Bezouvanxa. Številne vjete in nekaj strojnih pušk. V gozdu Alilly so poskusili Francozi dvakrat zman vrdeti v naše järke. Dne 4. in 5. januarja smo zblili v boju v zraku in sestrelili s tat 15 sovražnih letal in 4 privzete balone.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Makedonska fronta. Položaj je neizpremenjen.

Italijanska fronta. Na obeh straneh Brente, v pokrajini Tombe in ob Montellu včasih artiljerijski boji. — v. L.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 6. januarja. (Kor. urad.) Ojačeno bojno delovanje ob flišdrski fronti, južno od Scarpe in na zapadnem bregu Mosle. Z drugih bojišč ničesar novega.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Italijansko bojišče. Italijanski listi prinašajo seglasna poročila, da se še vedno ni posrečilo odstraniti pritisk sovražnika na bojnem ozemlju ob Brenti in Pivji, vendar pa bo italijanski armadni vodstvo s pomočjo vedno na novo prihajajočih čet gotovo moglo izkoristiti še nade, lje že na treh krajih srečno dosežene uspehe. Dnevi potekajo pod obojestranskim sprotnim artiljerijskim ognjem, kateri celo takrat, kadar ni infanterijskih napadov, narašča do bobnajočega ognja. Vsi kraji ob Pivji trpijo neizmerno. Iz vojaškega razmotrivanja 5. januarja: Na visoki planoti med Brento in Pivjo je ostal položaj včeraj neizpremenjen ali ojačen francoski to, povski ogenj na naše pozicije na odseku Tombe kaže, da bo sovražnik, oprt na svo, je prve uspeha, še nadalje napadal.

Iz vojnoporočevalskega stana 6. januarja: Živahno letalsko delovanje zadnjih tednov je povzročilo našim letalcem mnoge zračne boje. Kljub najslabšim vremenskim razmeram so posegli ponovno na naj, rezkejši način v akcije in so pripomogli k vzdrževanju stalnih zvez s bojnimi četami bistveno k izbojevanim uspehom. Tekom teh bojev je oficirski namestnik Arrichi dosegel svojo 22. oficirski namestnik Kiss svojo 17. zračno zmago. Zdenje čase so letalske skupine naših zaveznikov obmetale uspešno z bombami več bivališč italijanskih višjih poveljstev, vojaških objektov in naprav, letališč in sovražnikovih kolodvorov, polnih čet.

Angleško - francoska novoletna voščila za Italijo. Angleški ministrski predsednik Lloyd George je poslal ob novem letu Italijanskemu ministrskemu predsedniku Orlando brzojavko, v kateri izraža prepričanje, da bo mogla Italija v kratkem napraviti mogočen udarec na sovražnika v svrhu osvoboditve svoje dežele in Evrope in da zmaga zaveznikov ne bo izostala. Orlando je odgovoril, da volja Italije je samo ena in sicer uprati se in zmagati. Italija čuti vsak dan bolj dolžnost, da čisti svojo svobodo proti hegemoniji, ki bi bila neznosna in pričačuje v trdnem prepričanju miru, ki bo omogočil vsem narodom napredovanje v popolni neodvisnosti in v sveti narodni edinstvi. Italija prenaša muško in trdno neizmerno težko nezasnuleno gorje in se čuti vedno bolj vezano na Anglijo. Asquith je poslal Italijanskemu poslaniku v Londonu novo, letno pismo z željami za zmago in zagotovilo, da so vsi zavezniki neomajni v tem, da se Italijanske narodne aspiracije, kakor tudi osvoboditev vseh Italijanov izpod vsakega tujea gospodstva uresniči. Francoski poslanik v Rimu Barrère je omenjal v svojem običajnem novoletnem govoru na, vzočnost francoskih čet v Italiji in nagla, šal nerazdružljivost francosko - italijanske zveze. Barrère je zagotavljal, da skupni boji ponesejo Italijanske zvestave na onostran alpskih mej. Kakor se vidi, entente še vedno obljublja Italiji neitalijansko semijo.

Mirovna propaganda Italijanskih socialistov. V Italiji se so vršile po vseh večjih mestih velike pri, lakave pri socialističnih voditeljih, ki so pa ostale, kakor se poroča iz Curina, popolnoma brez uspeha. Za mir so se oglašali, kakor znano, socialisti tudi v poslasti, šernici. Iz Zeneve se testverno poročat,

Konferenca v Brestu Litovskem je ustihovala tudi v Italiji. V močni tajni soji poslastne sborisce so shtevali razni shtevalisti od vinda, naj nastopi dvisio, da bi in, tervendrala pri oemiki vladi v prilgi opra, ratnega mira. Razprava je bila jako vspana in je bil socialistični predlog odklonjen. »Stampa« poroča, da so mlihi sadajo čase po najrazličnejših italijanskih vojaških nebroj mirovnihi manifestov.

Internacije v Italiji. Italijanska vlada kar po vrsti internira vse pripadnike proti ententi bojujočih se držav in pleni njihovo premočje in nepremično premočje. »Corriere della sera« pravi, da interniranje se mora izvršiti kar najhitreje, še in sicer ne le is splošnih državnih interesov, marveč tudi radi vzdrževanja javnega mira slasti v provincah Genovi in Milana. Rimska tiskovna agencija »Informazione« opozarja ob interniranju sovražnih državljanov vlado tudi na to, da živijo v Italiji družine, ki so v sorodstvu s avstrijsko cesarsko rodbino in prebivajo v bližini provinc, katere je zasedel sovražnik.

Italijanski listi poročajo, da je bilo na novo interniranih v Italiji podanikov vseh sovražnih držav okoli 1800. Nadalje se je spravilo 500 sovražnih državljanov preko meje deloma prisilno deloma na njihovo željo. Med na novo interniranimi se nahajajo menihi, nune, otroci, profesor »arheolo, rije Beloch. Izvzeti so poleg Avstrijevcev Italijanske narodnosti vsi čehi in Slovaki, za katere je prevzel jamstvo rimski urad za organizacijo čehov.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

5. januarja. Živahni artiljerijski boji na vzhodnem odseku asiatske visoke planote in pri Covelu (severno Cismona) v Brenti. V Sinski dolini so naše baterije presenetle sovražno kolono in je razkopale Sovražne natruple, ki so prodirale proti našim pozicijam na izhodu Calske doline, so bile pregnane z našim ognjem. Ob sred, nji Pivji se je stopnjevalo delovanje sovražne artiljerije. Naša artiljerija je odgovarjala energično. Angleški letalci so uničili v Sasegani eden prvizni rakoplov in so strmoglavili v bližini Corbolona (Livencia) eno letalo. Tekom dneva, kakor tu, di ponotki je vladalo živahno delovanje nad najsprednejšimi vrstami in zveznimi potmi sovražnika. Naši letalci so bombardirali s dobrim učinkom barake in letališča. Kolo, dvor v Levicu v Suganski dolini, kakor tu, di bližnja skladišča so bila obložena s 1200 kg bomb. Sovražni letalec so bombardirali Mestre, Bassano in Castelfranco. V Castelfranco je bila škoda neznatna, žrtev nekotiko.

Wilsonovi vojni predlogi.

Washington, 4. januarja. (Kor. urad.) Reuter poroča: Wilson je predložil kongresu predloge glede nastopa vlade napram železničarjem. Zakoni, ki izražajo namene predsednika, se bodo takoj predložili. Železniške družbe naj dbe primerne odškodnine. Za popravilo železnice naj se dovoli fond 500 milijonov dolarjev. Wilson je po, lagal važnost na garancije delničarjem železnice ter je izjavil: Naša prva dolžnost je seveda, da vzdržimo splošni interes za splošno varnost in da ustvarimo gotovost, da ne bo nič oviralo uspešnega nadaljevanja velike vojne za svobodo in pravico. Dolžnost pa je tudi za javno vest in javno čast, da branimo privatne interese, v katere posegamo, pred krivičnim oškodovanjem.

Politične vesti.

Volilni shod poslanca dr. Ravnarja. Državni poslanec dr. Ravnar in h r sklicuje javni shod volilcev za nedeljo 13. t. m. ob 10. dopoldne v Mestnem domu.

Seje poslanske zbornice zopet odložene? Kakor smo poročali, je predsednik poslanske zbornice dr. Gross odredil v sporazumu z vlado, da naj se prihodnja seja poslanske zbornice vrši 15. t. m. Vlada je na to pristala, ker je bila mnenja, da bo do takrat separati mir z Rusijo že podpisan in da torej razprave v poslanski zbornici ne morejo več »škodovati«. Vsled preobrata v Brestu Litovskem pa je vlada prišla do prepričanja, da bi sklicanje državnega zbora sedaj ne bilo »dobro« (za njo!) in z Dunaja že poročajo, da se seja poslanske zbornice odložene na — nedoločen čas...

Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

— Zborovanje čeških poslancev iz vseh čeških dežel se je vršilo včeraj 6. t. m. v Pragi. Sprejeta je bila resolucija, ki se tiče državnopravnih zahtev češkega naroda in stališča čeških poslancev napram mirovnim pogajanjem. Zborovanje je imelo značaj velike vnanodne manifestacije.

Novi dnevnik »Jug« je pričel dne 1. januarja izhajati v Osijeku. Program mu je narodno edinstvo Hrvatov, Srbov in Slovencev, iz česa proističe, da narodna politička taktika imade krenuti onim pravcem, kojim če se moči oživotvoriti narodni zahtjevi, koji slijede iz tog jedinstva. Pitanje narodnog jedinstva danas nije više pitanje, ono je riješeno, ono je akom našeg političkog života i tude smo kroz tri godine teškog rata pokročili napred takovom snagom, da je ta ideja osvojila i ljude i faktore, na koje smo u narodnoj politici već bili prestali računati. Tek malen je postotak onih, koji pred tim velikim rezultatom u našem narodnom životu zatvaraju oči, ali utješna je činjenica, da ti u maloj mjeri ne rade iz uvjerenja, nego rade tako, jer su za to postavljani... Medjutim su i za njih stvari doprle tako daleko, te su počeli raspravljati o topi, kako bi se uspostavila kooperacija između »Jugoslavstva« i hrvatstva. Ta dva pojma uopće ne znače negaciju jedan drugoga, da jedan isključuje drugoga. Ta dva pojma stavljena su u protimbu od ljudi, koji zamučuju narodni život, da mogu tako obavljati poslove drugih. Kako će nam dakle u narodnoj politici biti mjerilom narodno jedinstvo, tako ćemo ujedno raditi na dosljednom demokratizovanju narodnog života, jer je i to jedna naša potreba. Jednaka prava i jednake dužnosti za svakoga.

Kriza v hrvatsko - srbski koaliciji? Iz Zagreba prihajajo vesti, da je nastala v hrvatsko - srbski koaliciji resna notranja kriza. Potrjuje se, da je ogrska vlada res zahtevala od koalicije, da naj njeni delegati v ogrski delegaciji podajo izjavo, naperjeno proti deklaracijski politiki. Večina koalicije absolutno odklanja to madžarsko insinucijo. V zadnjih dneh so se neprestano vršile konference eksekutivnega odbora koalicije, na katere so bili pozvani tudi delegati grof Kulmer, dr. Lorković, baron Nikolić in dr. Popović. Rezultata te konference še niso rodile. Prihodnjih konferenc se nadežati tudi ban. V hrvatskih političnih krogih se smatra položaj za jako resen. Govori se o odstopu predsednika koalicije barona Nikolića.

Tudi zagrebški nadškof pod pritiskom. Hrvatske katoliške »Novine«, ki se tiskajo v tiskarni zagrebškega nadškofa dr. Bauerja, se jako krepko zavzemajo za deklaracijsko politiko, od novega leta sem opetovano namigujejo o grozečih nevarnostih. Sedaj poročajo iz Zagreba, da izvestni krogi z vso silo pritiskajo na nadškofa dr. Bauerja, da naj izvrši s svojim glasilom ali podobno preobrat, kakor ga je izvedel sarajevski dr. Stadler s »Hrvatskim Dnevnikom« ali na naj »Novinam« odpove nadaljno tiskanje ter jih z drugimi besedami vrže na cesto...

Vesti o odstopu hrvatskega podbena dr. Krškovića se uradno dementirajo.

Kriza v ogrski vladi. Iz Budimpešte poročajo, da se ministrskemu predsedniku dr. Cserkejeju dosedaj ni posrečilo pridobiti cesarjeve privolitve za program nove madžarske vladine stranke, katere glavna zahteva naj bi bila popolna delitev sedanje skupne armade. Zatrjujejo, da je izključeno, da bi vladar privolil v popolno raztrganje armade. Zato se govori, da je v ministrstvu izbruhnila resna kriza in da je računati za odstopom kabineta. S tem bi padla tudi voljna reforma.

Mirovne demonstracije v Budimpešti. Iz Budimpešte poročajo: V soboto 5. t. m. in včeraj v nedeljo so se vršile v Budimpešti burne demonstracije za mir. V posameznih mestnih delih je prišlo do velikih izgrediv. Mnogo trgovin in kavaren je bilo demoliranih. Interventirati je moralo vojaštvo. Podrobnosti še niso znane.

Bosanski Muslimani in Madžari. Bivši predsednik bosanskega sabora dr. Salvetbeg Bašagić se je nedavno mudil v Budimpešti in imel razgovor z uradnikom lista »8-orai Ujsage«, dr. Tothom. Ta je objavil razgovor tako, kakor da je dr. Bašagić največji pristaš Madžarov in zastopnik aneksionističnih težnji, ki zahteva, da se Srbija in Črna gora prikljopite monarhiji. Uredništvo »Juga« je zato naprosilo književnika Sejfidina Huseinagića, ki se je takrat tudi mudil v Pešti, naj govori z dr. Bašagićem in doloži, koliko je resnice na teh madžarskih trditvah. Huseinagić poroča, da mu je dr. Bašagić takoj po intervjuu že omenil nesporazumljenja, ki se bodo najbrže vrnila v objavo, ker je dr. Thot zelo malo zmožen nemškega jezika. Na vprašanje, če res 90% bosan. herceg.

prebivalstva stremi za združenjem z Madžari, pravi dr. Bašagić, da v celi Bosni in Hercegovini ni niti ena mačke, ki bi bila za tako ujedinitenje, kaj šele 90% prebivalstva. Serif ef. Arnautović je sicer prijatelj Madžarov, pa tudi on ne stremi po jedinstvu z njimi. Nasprotno pa vsa muslimanska inteligenc brezpogojno zahteva ujedinitenje Bosne in Hercegovine s Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo, a brez Srbije in Črne gore. Dr. Bašagić je opozoril tudi madžarskega urednika, da so Madžari prezrli važno okolščino, ki bi jim zasigurala v Bosni vsaj nekaj simpatij, četudi jih prej niso imeli. In to bi bilo, če bi dali ljudstvu vsaj kruha. A Madžari ne store ničesar. O strankah v Bosni in Hercegovini se je dr. Bašagić izjavil: Pri nas ni nobene politične muslimanske stranke. Ljudje okrog Serifa Arnautovića zahtevajo avtonomijo, a ne tvorijo nobene organizirane stranke. Isto je z inteligenco, ki stremi po že omenjenem jedinstvu. Obstoja še neka skupina hadžijev, ki bi rada na verski podlagi osnovala neko stranko; a mlajši člani te grupe simpatizirajo z inteligenco.

Jugoslovanske publikacije v Zenevi. »H. D.« poroča, da je izšla v Zenevi knjiga conte Luja Vojnovića, znanega hrvatskega zgodovinarja in politika pod naslovom: »La Dalmatie, l'Italie et l'union Yougoslave«, kjer odreja Italiji pravico do Dalmacije. Almanah »Le Noel Suisse« za l. 1917. prinaša poleg poleg del prvih sodobnih pisateljev tudi prevod treh naših narodnih pesmi na francoski jezik: »Kosovske djevojke«, »Majke Jugovica« in »Carice Milice«.

Program srbskih demokratov v Švic. Zveza neodvisnih Srbov v Švic izdaja v Zenevi »Srbski list«. V programu poudarjajo, da se bore za svobodo in neodvisnost srbskega naroda s pravico proste odločbe. Isto da velja tudi za ostale Jugoslovane. Odnosaje med srbskimi zemljami bi tvorila konfederacija. Vsaka srbska pokrajina si sama določa obliko svoje uprave. Druge jugoslovanske zemlje se strnejo v konfederacijo s srbsko, po svobodni svoji odločbi. Z ozirom na druga balkanska ozemlja pa naj se neguje misel o splošni balkanski konfederaciji. Notranja politika bi temeljila v družbi: Demokratizacija države in narod; splošna, tajna in neposredna volilna pravica; narod, edini odločujoči; protiviti se nasilni asimilaciji; svoboda v notranjih upravnih konfederacijskih držav; svoboda religija; svoboda uporaba obeh abeced, latinice in cirilice; narodna vojska; pouk svoboden; posebna pozornost naj se posveča strokovnim šolam, kmetijske, obrtne, trgovske itd. Predsednik tega društva je odvetnik Živojin Moskovljević.

Izmena brzojavnih pozdravov med srbskim prestolonaslednikom in drjem Trumbićem. »Az Est« poroča: Predsednik jugoslovanskega odbora dr. Trumbić je poslal srbskemu prestolonasledniku Aleksandru brzojavne čestitke k rojstnemu dnevu. Na te čestitke je odgovoril prestolonaslednik z daljšo zahvalno brzojavko, v kateri pravi pravil drugim: Globoko me je ganil vaš pozdravni telegram, v katerem izražate meni kot bodočemu vladarju Srbije, Hrvatske in Slovenije svoje čestitke. Ne dvomim, da naši zavezniki popolnoma znajo ceniti nadčloveški napor, ki ga je naša rasa v tej vojni razvila.

Ludendorff in mirovna pogajanja. Hindenburgov adlat Ludendorff je po poročilih vsenemških listov podal demisijsko, ker se ne strinja s stališčem nemških mirovnih delegatov glede nemških mirovnih pogojev. Ludendorff zahteva, da mora Nemčija izvojevati »Siegfriedens«. Vesti o Ludendorffovi demisiji pa se uradno dementirajo.

Berliner Tagblatt o namerah boljševikov. »Berliner Tagblatt« piše o boljševiškem predlogu glede premestitve mirovnih pogajanj v nevtralnem inozemstvu: »Vedno jasnejše postaja, da je celo vprašanje glede kraja boljševikom le preteza ali pa povod za pretrganje — provizorično ali pa definitivno — mirovnih pogajanj. Zdi se, da to stoji in da je neovrgljivo dejstvo.

Nemško stališče o mirovnih pogajanjih na vzhodu. Dne 2. januarja se je vršil v Berlinu kronski svet, katerega sta se udeležila tudi Hindenburg in Ludendorff. V Berlinu odločajo, kar se sme v Brestu Litovskem sklepati ne le v prilog Nemčije, marveč za vse centralne države. Kaj je sklenil kronski svet, ni znano, iz slabe volje vsenemških aneksionistov pa bi se dalo skle

pati, da ni slo vse po njih volji. V Berlinu so popolnoma desorientirani glede pooblastil, ki jih je prejel Kühnmann za pogajanja in vsenemski krogi upajo, da bo voj. prekrizalo račune diplomatov, ki so baje za kompromis. Glede samoodločbe narodov se boje vsenemci, da bi mogli nemški zunanji urad privoliti v ustanovitve samostojnih manjših držav na meji, ki bi se kakor odbijali vrinile med Nemčijo in Rusijo. Dočim zastopajo pa vsenemci stališče, da so se obmejni narodi, Poljaki, Litvinci, Estonci, Kurlandci že izrekli za odepitev od Rusije in za več ali manj ozko pridruženje k centralnim državam, zahtevajo socijalni demokrate, da nemška vlada ne vztraja na tej formuli. Vojasimskim krogom zopet ni zadostna niti priklonitev Kurlandije in Litvinske Pruski, marveč zahtevajo mnogo več, ali pa — in to iz bojazni pred Avstro-Ogrsko — mnogo manj. Če se jim namreč ne posreči, da bi si utrdili neprimerno vojaško moč, bi rajši videli, da tudi Avstrija ničesar ne pridobi. V tem slučaju bi se omejila Nemčija na varstvo svojih mej ter bi prepustila Poljakom in Litvincem, da si uredijo svoje razmerje napram Rusiji, da se iznebe »ogrožanja« Nemčije s strani Avstro-Ogrske na slezijski in poljski meji.

== Poljaki o nemški politiki. »Nova Reforma« piše: Pričeta graditev poljske države zadeva na mnoge velike težave. Skupno delovanje Poljakov in Nemcev se zdi z ozirom na sedanjí duševni razvoj obeh narodov, nemogoče. V Poljski se niti govoriti ne more o nemškem redu in doslednosti. Poljaki in Nemci napačno razumejo drug drugega, iz česar pa izvira medsebojno nezaupanje. Poljski narod še ni državno organiziran, zato postajajo neznosni. Nemci morajo jemati načelom poljske kraljevine. Nemci postopajo s Poljaki šablonsko in jim zato postajajo neznosni. Nemci morajo sprevideti, da se narodi ne upravljajo s hladnim razumom, nego s čustvi. Nemška politika v kraljevini otežkoča postane poljske državne vlade, ki bi bila sama zmožna skupno z Nemci oprijeti se skupnega dela. Odnosaji v nemškem okupacijskem ozemlju se morajo temeljito izpremeniti. Brez premembe teh prilik ne more biti v kraljevini Poljski govora o skupnem poljsko - nemškem delovanju.

== Aprovizacija na Angleškem. Lord Ronda, angleški minister za prehrano, je govoril v Londonu o stanju preskrbe z živili in je med drugim izjavil: Vse moje bistvo je usmerjeno v cilj, da dobimo vojno. Vse drugo je postransko. (Pričevanje.) Pomanjkanje gotovih hranilnih snovi se ne moremo izogniti, toda naš položaj ne obsega ničesar vzemirjivega. Naš narod ne trpi nobenega takega pomanjkanja, ki bi se moglo enačiti z onim v Nemčiji.

== Izprememba v švedskem ministru. Iz Stockholma poročajo 5. t. m.: Kralj je ugodil prošnji ministra in šefa finančnega departamenta Hjalmarja Brantingera ter ga odpustil iz službe in imenoval za ministra in šefa finančnega departamenta pooblaščenca državne banke in socialističnega poslanca Thorsona.

== Zedinjene države in Mehika. Iz Washingtona poročajo, da je mehičanska vlada pri državnem departementu Zedinjenih držav protestirala proti navzočnosti ameriških čet na mehičanskem ozemlju. Konjenica Zedinjenih držav, ki je baje zasledovala roparje, je baje ostala več ur na mehičanskem ozemlju.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Občinski odbor Križe pri Trzinu je sklenil v svoji seji dne 29. decembra 1917 sledeče: 1.) Občinski odbor občine Križe navdušeno pozdravlja majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba 30. majnika leta 1917 in se ji v polni meri pridružuje. 2.) Najdanejša se zahvaljuje prevzvitvenemu knezoškofu za njegovo požrtvovalno delo in odločen nastop v korist narodne samostojnosti. 3.) Najprejsejše pozdravlja mirovno akcijo Očeta papeža Benedikta XV. in njegovega veličanstva cesarja Karola I., proseč vsesamodolne Boga, da se ustavi prelivanje krvi ter nam in vsem narodom pokloni že skoraj zaželeni mir. 4.) Obžalujemo razdor v S. L. S. ter odločno odklanjamo vsak nastop nove kmečke stranke. — Župan: Jožef Ahačič.

Občinski odbor Ocizla-Klanec (Istra) je v svoji seji dne 27. decembra 1917 soglasno in z navdušenjem sprejel sledečo resolucijo: Z oduševljenjem se pridružujemo deklaraciji Jugoslovanskega kluba od 30. maja l. l., s kjo se zahteva na podlagi narodne načela in samoodločbe za vse Hrvate, Srbe in Slovence v monarhiji ujediničenje in državna samostojnost pod habsburškim žezlom. — Županstvo Ocizla - Klanec, dne 27. decembra 1917. — Župan: Pečar. — Z gorenjo resolucijo soglašamo: Emil Šašič, l. r., župnik; dr. Anton Slamič, l. r.; Ivan Zalokar, l. r., župnik; Josip Knavs, l. r., duhoven.

Varaždin za deklaracijo. »Glas S. H. S.« priložuje sledečo izjavo: Volice svob. in kr. mesta Varaždin: je pozvala hrvatsko - srbska koalicija, da glasujejo za njenega kandidata

dr. Živka Bertića. Podpisani volilci izjavljajo, da se vzdrževajo vsakega glasovanja. Z ozirom na težke, usodopolne dni, ki jih preživlja hrvatski narod, se nismo mogli odločiti, da damo svoje zaupanje stranki, ki v teh pomembnih dneh ne stoji na skrajnem braniku naših narodnih pravic in naše narodne misli. Nismo se mogli odločiti, da damo svoje zaupanje stranki, ki je s sedanjim delom in smerjo svoje politike zatajila svoja temeljna načela in ki ovira, da v času, ko se odloča usoda naroda za stoletja, ne pride do izraza tudi težnja našega naroda po ujediničenju in svobodi. Divimo se boju naših slovenskih bratov v drugi polovici monarhije, a ista misel, ki vodi zastopnike jugoslovanskega naroda v državnem zboru, vodi tudi nas. Ker smo uverjeni, da je naša bodočnost zadržana le v svobodnem državnem telesu, bi mogli dati svoje zaupanje le človeku, o katerem bi bili prepričani, da tudi on dvigne glas za ujediničenje našega razkosanega, troimenskega naroda. Uvažujemo pa, da je dr. Živko Bertić sam občutil posledice krivice in težkega nasilja minulih dni, da je bil sam cilj progona — zato nemogoče s postavljeno lastnega kandidata pričeti volilni boj proti moči, ki je žrtve našega sistema, ki ga njegova stranka podpira. Nememo tudi s strankarskim bojem oslabil narodnih vrst, ker verujemo, da ni več daleč čas, ko se ves naš narod najde v enem tabornu z voditeljem ene same misli: Ujedinjenje Hrvatov, Srbov in Slovencev v samostojnem, z ostalimi narodi monarhije ravnopravnem državnem telesu. — Varaždin, 10. decembra 1917. Siedi stoinsomdeset podpisov.

V album posl. Doberniga.

Izpod Pohorja nam pišejo: Pred dnevi smo brali v dnevniki, da nameravajo sklicati koroški nemško - nacionalni tekem tega meseca shod, ki se naj vrši v Celovcu. Na tem shodu bodo gospodje nemško - nacionalci protestirali proti upravičenim slovenskim pritožbam nad persekucijami iz leta 1914. Tem gospodom bode načeloval pristen Nemec s Koroške, poslanec Dobernig, na katerega nemškemu nacionalizmu ni prav nobene druge napake kot ta, da mu rojstvo ni prineslo niti betvice nemške krvi. Mati in oče sta mu Slovenci. Ti gospodje imajo impertinence dovolj, poskusiti na javnem shodu odreči nam Slovencev in najbrže tudi vsem ostalim Jugoslovancem opravičenost, se pritoževati nad ravnanjem, ki so mu oni dali povod, ko je izbruhnila svetovna vojna. Nemški tisk bode seveda potem raznesel po celi Srednji Evropi njihov protest. Ta protest, o tem smo že danes prepričani, pa ne bode le skušal zvaliti krivdo z nemških ramen, marveč vemo že vnaprej, da bode vseboval tudi zopet nebrojno najpoderjših očitanih in sumenih nam Slovencev nasproti.

Kako se nam je godilo Slovencev ob izbruhu vojne, smo že opetovano pisali. Danes naj navedemo še par posebnih kričev slučajev in služijo nam pristim sinovom slovenskih staršev, ki pod vodstvom gospoda poslance Doberniga danes predstavljajo nemško - nacionalni element na Koroškem, kot zrcalo njihove moralne kulture.

Bilo je nekako sredi avgusta 1914, ko je odhajalo vojaštvo iz Maribora proti severu. Na tiri glavnega kolodvorja je stal ravnokar došli vlak s Koroške. Zadnji voz je bil vagon za živino. V tem vagonu je sedel dekan V. nekje iz Labodske doline, njemu ob strani pa trije orožniki z nasajenimi bajonetmi; dekan sam je imel roki v verigah. Na peronu glavnega kolodvorja se je kar trilo ljudstva: stotine odhajajočih vojakov in tisoče civilnega mariborskega prebivalstva. Nikdo se ni brigal za koroški vlak. Kar naenkrat pristopi k neki gruči gospod, ki je povedal svoje ime in, da je Celovčan, Nemec. Opozoril je družalo, da je v zadnjem vagonu koroškega vlaka vklečen »srbski veleizdajalec« dekan V. iz N. Se par razdajljivih besed in vsa družala se je naglala proti vagonu in ker so se orožniki držali čisto pasivno, se je vsak hip zdelo, da bo razdajljiva svojat vklečenega moža na postaji linčala. Da se to ni zgodilo, je bila zasluga padlega aktivnega stotnika 26. streleškega pešpolka Kiswardaya, ki je z mečem v roki na čelu vojaške straže na glavnem kolodvoru, dvakrat z bajoneti in kopiti pušk razgnal koroški pilano sodrgo in dvakrat zagrozil, da bo dila streljali. Oni celovski vsenemec, žal, da se imena več ne spominjam, je je odkuril, predno ga je moglo prijeti moštvo stotnika, oziroma majorja Kiswardaya. Dekan V. je bil par dni kasneje že zopet izpuščen, ker ni bilo proti njemu tudi najmanjši obremenilne stvari. Ta gospod se je tudi pritožil proti nasilstvu in bil pred kratkim zaslišan potom ministrilne komisije. Povejte, gosp. poslanec Dobernig, ali je bila njegova pritožba uместna, ali neumestna?

Župnik B. iz L. pri Mariboru je pustil par dni pred izbruhom vojne razobesiti na svoji župni cerkvi slovensko trobojnico. S svojimi župljani, med katerimi je bilo Nemcev, da jih na prste seštejete, je obhajal neko cerkevno in narodno slovensko. Zastava je ostala razobešana tudi prve dni mobilizacije. To je dalo povod onim malo Nemcem njegove fars, par pripadnikom štajerske stranke in — nemško - nacionalnim izletnikom iz Maribora, da so nani navrhili. Orožniki so ga vklečenega znali peš podrgo uro daleč v mesto, samo zato, da je bil izpostavljen najvidnejšim insultom, kajti par kolezarjev se je peljalo naprej do prvega predmestja (Studenca) in v Maribor, ter z volitjem župnik B. iz L. je aretiran in na potu v mesto — mu nasproti nagnalo stotine in stotine ljudi. Ti kolezarji so pripovedovali, da je župnik B. zjutraj bral mašo za srbskega kralja Petra in da na povelje orožnikov (!) ni hotel odstraniti raz cerkve slovenske trobojnice, ker »je srbska zastava«. Tepli so ga s pestmi in palicami, metali za njim kamenje in opljuvali ga tako, da mu je bil obraz kot zastrs s pljuvkasto koprom. Branil ga ni proti temu ravnanju nikdo. Župnik B. je prišel nazaj v par dnevih, ker se je bil zdelo vse očitno kot navadna podla laž. Kralj pravi te k temu, gosp. poslanec Dobernig? Tudi župnik B. se je pritožil. Če je bil zaslišan po ministrilni komisiji, nam ni znano.

Pri kaplani L. v R. pri Mariboru so našli kramo vzorn pri sodečo Križevca.

Zapri so ga, šel, to ni Križevca, to je srbski kralj Peter. Z njim in njegovimi niso nič boljše ravnanli kot z župnikom B. Tudi pri njem so se iskazala vsa očitana kot najpoderjša denunciacije. Z njim so bili izpuščeni vsi ostali stotniki, možki, žene in dekleta. Tudi po njih so pljuvali v Mariboru in v Gradcu. Pljuvali so nemški »gospodje« in nemške »dame« — žene in dekleta ravno iz takozvanih boljših krogov. Zloznani nemški mariborski izmeček »Marburger Zeitung« je moral prve dni leta 1915, objaviti obžalovanje za žalitve, ki jih je izrekel proti kaplani L. in njegovim stotnikom, torej na sramoten način priznati, da se je posluževal navadne umazane hujarske, in vrhu vsega še plačati vsoto Rdečemu križu in poravnati sodne izdatke. Kaplan L. in njegovi stotniki so se pritožili. Zaslišani niso bili. Ali je bila pritožba nepravičena, ali ne?

V neki nemški tiskovni gostilni sta sedela dva slovenska visokoloča: eden njiu je bil rezervni praporščak. Na neki steni je visel dunajski ilustrirani tednik s slikami o pogrebu nadvojvode Ferdinanda. Ko sta gospoda odšla, so nagnali za njima orožniki, češ, strgala sta list s stene in ga vrgla ob da ter pohodila iz sovražstva do umrle. Zapri so ju, enega B., kmalu zopet izpustili. O. pa je prišel pred graško vojno sodišče, a je bil oproščen in tudi sicer rehabilitiran, ker se je izkazalo, da oba niti vedela nista, da v gostilniški sobi oni list visi, in, ker se je izkazalo, da je neki štajerski lažec — torej »Nemcem priljen« mož poštenjak — navedeni dunajski tednik namenoma sedel eno mizo vrgel, pri kateri sta onadva sedela. Eden od obeh je padel kot kadet v Karpatih, drugi se živi in služi cesarju in državi kot rezervni nadporočnik.

Bilo je proti koncu septembra 1914 ko je pričelo nekake večere goreti v nekem paviljonu 26. domobran. pešpolka. Ogenj so zanesli po nepravilnosti vojakov, a se predno so prihiteli požarne brambice iz Maribora, so ga že tudi pogasili. V bližnji okolici vojašnice stanuje več slovenskih rodbin. Nemška svojlat je zagnala divji krik, da so ti Slovenci nameravali atentat in hoteli požgati vojašnico. Dasi je bilo v nji takrat vse natičeno polno od kleti do podstrešja, da se miš ne bi neopažena našla pot in je gorelo na podstrešju paviljona, ki je zidan v dva nadstropja, je vendar doseglo vpitje, da se je eni slovenskih rodbin naprtila hišna preiskava, ki ni imela druge posledice, kot dolge nosove za vse hujarske in oni, ki so tako radi bili njim na ceno uslugo.

Tako se je ravno in v vsled tega vse slovenske pritožbe. Utaji kdo, pa naj bode ta potem tudi »Nemec« s Koroške posl. Dobernig, da so te pritožbe neumestne. Vsakemu takemu človeku lahko postrežemo se s stotnami slinljivih dejstev. Eno kot drugo je bilo ustvarjeno na podlagi popolnoma neosnovanih nemško - nacionalnih laži hujarske in podlih narodnih terosebnih motivov.

Na prvo mesto smo postavili vzgled s Koroške in namenoma izbrali trnjevo pot slovenskega duhovna. Ravnotako namenoma smo pridojali slučaj B. in S. ker sta tudi onadva duhovnika. Dodali bi jih še lahko par tucatov.

Trojenje nas je zedinilo. Skupno trpljenje je imelo skupno posledico. Enotnega odpora in spoznanja, kdo davi vse skupaj. Ves narod je dvignil svoj glas v močnejšem protestu. Najprej so ga slišali v inozemstvu, najzadnje pa tudi — na avstrijskem Donaju. Ker pa se je za znanj tudi zvedelo, je bilo treba preiskav in ker so te preiskave kljub nezadostni briznosti komisijske vendarle spravile na dan stvari, ki kriče do neba in ker ni izključeno, da tudi za te zve vnanji svet — v tel ali oni več ali manj potrjeni, oleščani obliki, — za to bodo gospodje koroški nemško - nacionalni Slovenci ala Dobernig in tovaršji protestirali.

Naj se nero, kar in kolikor se morejo: madeža si ne bode mogli oprati nikdar, kajti kar govori proti njim in jih obtožuje pred celim svetom, je: Kri lastno krvi...

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

V Mariboru, 2. januarja.

Mojeje velikih besed. Poznamo razne naše gospode iz vsenemškega tabornja in za to ne jemljemo njih izjav pretragično, kadar jih govorijo pri takovih oficijelnih prilikah. Tudi pred kratkim sta se oglašala dva: dr. Ernst Mravljav, nemški advokat in trgovec Ambroschitz. V obeh ni niti kap, ljice nemške krvi in oba se imata v prvi vrsti zahvaliti za svoje premoženje edino slovenskemu ljudstvu, v prvi vrsti kmetu. Dr. Mravljav pa je vsaj v toliko pošten uskok, v kolikor nikdar kar biva med nami Slovenci, ni utajil svojega vsenemškega prepričanja, želja in težnje. Drugače je s famoznim trgovcem Ambroschitz: steti pred trgovino in vabiti s slovensko besedo slovenskega odjemalca, to zna in je znal in vedno se je kazal tako nekako prikritkega Slovence, kljub spakodranim pisavi svojega imena. In slovenski kmet in proletarec mu je verjel, hodil k njemu in mu kupil pr. moženje s slovenskimi tisočaki. Gospod se je slovenskega demarja nabral in očitno do stotega, kajti danes grozi Slovencev, bratu po krvi, da ga zakolje, če bi se uroščilo, da bi Slovence dobil kar mu gre: da po, stano gospod po vsaj svoji zemlji vstavi lažnemški Maribor. Temu gospodu, kakor tudi odvetniku dr. E. Mravljavu bode povedano, da se nikdo ne boje njih groženj in, da jim nikdo več ne bode pomagat, najmanj pa njih ubajanje, spraviti iz sveta nepobitnega dejstva: da tudi v Mariboru postajajo tla vroča za vsakega uskoka kaj ti zavednost mariborskega Slovenceva, naša in narasla je doleže se tako, da bi je ne mogel zatreti v danem slučaju tudi ne dr. Mravljav - Ambroschitz vsenemški — revolver. Eno dobro pa imajo taki vse, nemški govori: zaležajo več v javnosti, kot dolgomesečno delo in agitacija od naših strank. Slovencev zve tako iz njihovih ust, da smaj ne marajo in kakšna bi bila os, vsenška bodočnost pod ljudmi leto krvi, ki se pa slovenske krvi razmazuje. Le tako naprej! Mi smo s takim postopanjem od zve nedovoljni: danes in tudi bomo vse bodeče dni!

Nemška dobrodošlica pro. metnemu kontrolorju južno slovenske gospode Vrečkoto. Južno slovenske je vpostavlja za Maribor novo službeno mesto. Namen pa bode, nadzorovati velika prometna postajališča in nadzorovati ves promet Maribor — glavni in

lovor, Maribor — koroški kolodvor in Maribor — Terno (izmišljena postaja). Ta služba je bila poverjena prometnemu kontrolorju južno slovenske gospode Vrečkoto, ki je bil do neopredeljenemu temu deležniku tržaškemu inspektoratu južno slovenske (glej uvodnik »Slov. Naroda« z dne 18. decembra 1917). Gospod Vrečko je prišel pred kratkim v Bruck ob M., od tam pa je bil prestavljen sem. Kakšno je ozadje vsemu, vemo iz še navedenega uvodnika in nam ne kaže, o tem danes še enkrat podrobneje razpravljati. Zanimiva pa je, vsled svoje brezprimerne infamije, tozadevna notica noveletne »Marb. Ztg.« V njej pozivlja neki hujarski slovenski naziv, da naj javijo vsako najmanjšo slovensko kretinjo, da bode našla ne le v vsaj nemški javnosti, marveč tudi v mestnem občinskem zastopu po, trebni odmer. Stvar južno slovenske je, da si prepove že sedaj in enkrat za vselej kar najodločneje vsako tako, ali temu enako iz, zivanje ozir. vmešavanje. Če pa tega ne bi hotela storiti uprava južno slovenske, dobro: potem vemo, koga imamo, da se moro manj vsak čas obrniti. To pa naj ve še danes tako »Marburger Zeitung«, kakor njen dopisnik: časi, ko se je z nami in na, šim ljudmi delalo po vsenemški komandi — so še davno minili. Od danes naprej smo ne le vojini, marveč tudi pripravljeni, vsa, koga našinec braniti in — držati. Za poslednje imamo več kot eno sredstvo v rokah. Vsenski uradnikom južno slovenske, bode bodi danes smno toliko povedano, da ničeno v slučaju potrebe tudi za to, po, skrbeti, da pridejo pred upravo južno slovenske, nekateri grehi vsenemških hujarske, čev. V tem slučaju pa bi bilo najmilejše, da bi jih par slo v predčasi, a vendar še davno zasluženi pokoj: mogli bi se pa tudi zgoditi, da bi ta ali oni gospod odletel na tolovišče — toda brez pojokalne. »Zveza jugoslovanskih železnicearjev« brani tozadevno bogat in, hvalo bogu, nepobiten material, kar pa je še najmilejše. Premislite si torej! Mi vas čakamo; a ne mislite, da najdete morda — kot pred vojno — miločetne nasprotnike!

Mestna plinarna zopet v zadregah. Prvi dan v novem letu, oziroma prvi večer, nam je donesel zopet temne ulice in ceste. Zmanjkalo je zopet premoga. Kdaj dojde novo zalogo, ne ve nihče.

Silvestrov večer. Minoli silve, strov večer je zbral vse slovenske kroge v našem Narodnem domu. Prostori — restavracijski — so bili, dasi do malega zasedeni dosti premajhni, da vsprejemajo vse one, ki bi bili radi preživeli silvestrovo pod doma. Kmalu po 8. uri ni bilo več niti kotička praznega. Pevski zbor »Slov. Čitalnica« je zapel vrsto naših narodnih pesmi med njimi tudi »Lepo našo«. Gospa Stularjeva je tudi to pot zapela troje izbranih narodnih pesmi, ter je žela vsestransko, burno priznanje. Ob splošnem navdušenju, pozdravljeno od upornih oči, je došlo novo leto, pozdravljeno v kratkih, vsem iz srca prihajajočih besedah, aglinega blaginjskega našega »Dramatičnega društva«. Le prero, no je napočila policijska ura in z njo čas razstanka. Odhajali pa smo, zavedajoč se, da se kmalu zopet zboremo prostejši, svobodnejši in srečnejši. Dasi za ta večer ni prevzelo nobeno naših narodnih društev aranžiranja, je večer vendarle potekel kot po dolocenem programu, le, da prišeneje, kot kdaj doslej tudi v mirnih dneh in to zopet je dokaz, kako mnogo je pridobila med vojno narodna čut. Ponovno nam zagotavljajo, da nam tozadevno bodečo po, nlad donese številnih prilik. To bode gotovo vsakomur, ki narodno čuti, dobro, došlo.

Mestna vojna kuhinja. Mestna vojna kuhinja bode naprej obratovala. Za njeno nadaljni obstanek se je zavzela — namestinja v Gradcu. Živila l. dr. kar potrebuje, bode odločil dobavljala dežela. Zlostien dokument nemške požrtvovalnosti je in ostane: imamo veleposelstveniki in ve, leinindustriale kot so dr. Mravljav, Scherbaum, Franz, Rosenmanit, dr. Schneiderer, dr. Orosel itd. Posamniki imajo še danes po 50—100 glav goveje živine in najobsejnejša polja, njive itd. Vojna jim je donesla milij. dobička, zanjo so se ogrevali in se ogrevajo še danes. Najmanjša vjih škrl bi torej morala biti, da vsaj to kuhinjo zadostno podpro; ampak, zanjo mora skrbeti dežela, v prvi vrsti seveda občine Slovenkega Stajorja, ki so si vojne najmanj želele in ki jim tudi sedaj ni za vojno, pač pa si žele miru. Proti narodom, katerih go, stotubmočno uživajo, bi ti le gg. že hujskali in tudi za zaželjeni mir jim še ni, toda za človeško budo, ki so ji krstni sobotri — za njo in za njeno olajšanje jim seveda prav nič ni...

Deželna vstiskah. Škrl za vsak, danje življenje so še vedno na površju vsakdanjega razmotrivanja. Čim dalje vse skupaj trpi, tem očitnejše postaja, da bi dežela iz lastnega črpla, pa če tudi le za skrajno vsakdanje potrebe, je popolnoma izključeno. Sedaj dohajajo zaloge žita in moke; v manjših partijah, tako, da je za silo pomagano za en teden, jutri za en dan, pojutrajnino za dva dni, a nikdar ne pride toliko, da bi se moglo reči: sedaj imamo za silo za en mesec in za prihodnji mesec je upati, da dojde v pravem času. Živimo iz dneva v dan, takorekno »od roke v usta«. Koliko se je na poletje govorilo o romunskem žitu. Kdor je poznal stanje minole letine (setve in žetve ter mlative) je vedel, pred čem da smo, a misliti si je, da iz naj, hujšega pomore romunskega zaloga. Vse je sprevajalo po vodi, kajti romunska žetev je bila ali fantom, ali pa je bila — kot gre običajno pri nas vso — preko črnoložnih kolov na Prusko; mi pa smo prikrajšani do skrajnosti. Ista je s premogom. Troje vel, klj premogovnikov ima dežela, a stototisoč po mestih, trgih in industrijskih (!) krajih prezebevalo in glinava mraza. Mestne plinarne so v najhujših zadregah in vodovode čaka ista usoda. In kaj še le potem? Iz premogovnikov v Moravski Ostrovi ni dobili ničesar; tozadevni koraki v raznih ministr, stvih so imeli popolnoma negativni uspeh. Kam gre vse premoč? Pravijo eno in drugo, najboljši res bode menda, da tudi — v Prusijo, kot gresta žito in moka. Deželna uprava se trudi zadnje čase z vsami moči, ml, da olivi na pomlad vsaj prehodeleke centrale za dobavo električnega toka. Pa koliko bode s tem pomagano? Električne poči in ognjišča — lepa muzika bodočnosti! Kdo bode dajal material, kdo si bode mogel vse to nabaviti, celo in lastnih sredstev? Malo jih bode, bore malo! Do bodeče letine je še celih 8 mesecev in kakšna bo, de? In premoč? Namestnik grof Clary se danes oprijema vseh prillike kot potapljač na stannate bilke. Danes leta od Pon, oja de Plota, ho je še vso za kanti, ho se

rešiti nič več ne da in ko more pomagati edino le še za nekaj časa mogočen dovolz od zunaj. Zapišejo ga še oni redki, ki so krog njega ostali; odpadla je vsa večina njegovih nemških pripadnikov in Slovenci so mu enkrat za vselej pokazali hrbet. Kdo ga še drži? Ali je morda res, kar se pripoveduje, da izvestna kamarija gotovih krogov, ker ga hoče še kedaj iz narodnostnih vzrokov izgrajati? Nemogoče bi ne bilo, gotovo pa je tudi, da teh njegovih opor ni iskati v oficijelnih krogih dežele, kajti da, nes ga tudi med nemškimi predstavitelji dežele ni človeka, ki bi ne pritiskal na njegovo odstop, kajti vsakdo vidi, da je mož tako odličnih nezmoglosti kot je grof Clary — katastrofa dežele, še zanimivejša pa je verzija, da je njegov odstop zadržan na povelje, ki mu bivanje diktra kot kazen za storjene grehe; po tej verziji naj ga požre nekake dne splošna nejevolja prebivalstva vse dežele.

Drobiž iz ostale dežele. V Ptuj je praznovala Silvestrovo izbrana nemška meščanska družba v kavarni »Evropa«. Med trgovcem Ennsbrunnerjem in nekim vojnikom četovodjo je prišlo radi nekake dekleto do spora. Prepri in zbadanje je trajalo tle do jutra. Konečno sta se oba tekmeča v pjenosti do malega sporekla in Ennsbrunner je ustrelil vojaka. Čedni ljudje — Tatvine po južni železnici se nepre, stano nadaljujejo. Vsak dan izginjajo velika vrednotna. Posebno se je med prazniki kradlo in izpraznjevalo cele vagonce. O stot, rilcih ni duha ne sluha. — Nekaj prevet, karica Jožeta Pirh se je zoperstavljala sodnemu eksekutorju, ter njega in nekakega od, vetniškega uradnika dejansko napadla pri čemur ju je ranila. Sedaj premišljajo na dva in pol meseca o svetosti uradnih oseb. — Dne 15. t. m. se bodo uradno (vojnosodno) izražale pred graškim vojaškim so, dišem večje zaloge bosanske in hercegovinskega duhana, ki so bile zasežene bosanskim vojakom. Izražale se bodo za najvišje ponudke, ki originalne cene ne smejo presežati.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Gospa Antonija Slavikova v Trstu je odlikovana z vojniim križem za zasebne zasluge II. razreda.

Ajčevica, Rožna dolina, Stara gora. Podpisani nanažnam svojim soseskam, da sem si ogledal naš XVIII. mestni okraj, kajti izgleda jako žalostno, poveljni je vse uničeno. Posebno so trpele ulice Baro, nišče, Rudeča hiša, Sv. Mark, Leskovo, Stermince pri Bajti, Gaštalda pri Zidovskem po, kopalnišču, Rafut, kjer je sploh vse uničeno, hiše, polja, vinogradi, travniki in gozdovi. Nekateri hiše so sploh izginile s površja. V Ajčevici bi se dale hiše Gregorčič, Vorka, široka in Čibeja za silo popraviti. Zemljišče bi se dalo obdelati v ulici Mandrija, Stara gora, Snerbajk in Pakšond bi se dale hiše Lucije Cejave in Ivana Rijavca tudi za silo popraviti. Druge so vse uničene. Polja in vinogradi, ki se tukaj nahajajo, bi se dali večina obdelati. Toda treba je delavskih moči. Obrnil sem se osebnio do goriškega magistrata in do c. kr. okrajnega glavarstva, da bi nam pri, sklošili na pomoč v tem kritičnem položaju. Objubilo se mi je, da bodo napravili sedaj barake in da bode vse delavske moči, kar jih je še v begunstvu, spravile domov. Otroci in ženske so izključeni. Vsi moški, kateri se nahajajo v begunstvu, vsaj takoj sporočijo svoj natančen naslov goriškemu magistratu, da se jim bode priskrbelo legitimacije za povratek v domovino. Starej, sil letnikom, ki služijo pri vojakih in ki niso posestniki, se jim bode priskrbel daljši dopust. Kdor ima volo, konje in krave, naj tudi takoj naznani svoj natančen naslov. Objubilo se mi je, da se bode priskr, belo kmetijsko orodje, seme in živila. Kdor si želi natančnejših informacij, naj se obrne na moj naslov: Komel Valentin, Trebnje, Hrib št. 6, Dolensko. Za sedaj Vam želimo, dragi soseskani, srečno novo leto! Bog daj, da bi se kmalu vrnili v našo ljubljeno solčno Gorico. — Komel Valentin, zastopnik XVII. mestnega okraja Gorice.

Županstvo Osek - Vitovlje naproša vojakne - gospodarje, da mu čim prej naznajo rojstvo leto, kje in kdaj so bili na prebivanju, kateremu polku, bataljonu in stotniji so pridležni, kakor tudi šaržo ter ali so sposobni za frontno službo ali ne. Kakor hitro dobi županstvo te podatke, vloži prošnje na pristojno mesto za doseg do daljših dopustov v svrhu poprave hiš in obdelovanja zemljišč. Občinarjem, kateri se še niso vrnili v domačijo, voščim veselo novo leto in da bi se kmalu videli pod domačo streho. — Josip Berce, upravitelj.

Županstvo Podgora prosti svoje hišne gospodarje, obrtnike in delavce, rojene v L. 1867—1880, naj naznajo svoje naslove, kje se nahajajo v vojaški službi, katerega leta so bili prijeti in kaj posej so opravljali pred odhodom v vojni službo, da bo imelo županstvo v rokah vse potrebne podatke za vlaganje prošnji za dopust ob vrnitvi v domači kraj.

Na Ciril - Metodovih šolah se podaljšajo radi pomanjkanja kuriva božične počitnice do vstetega 15. januarja 1918. Objava od petka se s tem preklicuje.

Povratek Justičnih oblasti v Trst. Pri izbruhu vojne z Italijo je bil odšel večji del tržaških Justičnih oblasti v Gradec in Volosko - Opatijo. Sedaj so te oblasti zopet začele posloovati.

Na vprašanje, kje se nahajata benška Slovenca brata Mulčičeva, nam piše gospod Alojzij Mulčič nastopno: Moj brat Ivan, katerega sem obiskal dne 1. oktobra 1917, se nahaja sedaj kot vojni vietnik v Srbiji in je njegov naslov: Mullig Giovanni, k. u. k. Kriegsgel. A. Komp. št. 802 Babe l/s. Etappenpost Belgrad, Serbien. Jaz pa se nahajam kot duhovnik v tabornišku za slovenske begunce v Brucku ob Litvi, Spodnje - Avstrijsko.

Kdo ve kaj? Gospa Marija Hojer-Stakul, Dunaj, IX., Stroheckgasse št. 11, pozveduje po gosp. Katarini Percon in njeni hčerki Luizi, ki sta stanovali pred vojno z Italijo v Gorici, ulica Formica št. 3. — Nadalje išče tudi družine Štakul iz Gorice, Stara gora št. 68. Poizvedbe naj se blagovoljno poslati na zgornj navedeni naslov.

Dnevne vesti.

— Vojna odlikovanja. Rezervni poročnik Josip Zupančič 2. strel. polka, i odlikovan z vojaškim zaslužnim križem I. razreda za vojno dekoracijo in kuč. Žup v Zalemlogu, rezervni vojni kurat An Hribar in župnik v Gočah Alojzij Kras odlikovana z zlatim zaslužnim križem krono na traku hrabrostne svetlane.

— **Odlikovanje.** Guverner poštnehraničnega urada tajni svetnik dr. Rudolf baron Schuster von Bonhoff je odlikovan z velikim križem Leopoldovega reda z oprostitvijo od takse.

— **Imenovanja pri c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Trstu.** Svetnikom drž. železnic so imenovani: Dr. Franc Frolia, nadkomisar, direkcijski oddelek III.; inž. Pavel Morpurgo, nadkomisar, sekcija za vzdrževanje želez., Ljubljana. — Nadzornikom so imenovani: Anton Toplak, tit. nadzornik, direkcijski odd. I.; Josip Hočvar, nadrevident, direkcijski odd. VI.; Karel pl. Cichini, tit. nadzornik, direkcijski oddelek VIII. — Naslov nadzornika sta dobila: Gozzi Ernest, nadrevident, Trst, kolodvor; Kokalj Franc, nadrevident, postajenačelnik, Kranj. — Želez. nadkomisarjem so imenovani: Pavel pl. Levičnik, želez. komisar, direkcijski odd. VIII.; dr. Karel Stecchia, želez. komisar, direkcijski odd. II. — Nadrevidentom so imenovani: Josip Železnikar, revident, direkcijski odd. VII.; Artur Werner, revident, direkcijski odd. V.; Ivan Bandel, revident, sekcija za vzdrževanje želez., Trst; Valentin pl. Ciplico, revident, postajenačelnik, Gruz; Viktor Lotocki, revident, direkcijski oddelek VIII. — Naslov želez. nadkomisarja je dobil dr. Rudolf Mallner, želez. komisar, direkcijski odd. I. — Naslov stavb. nadkomisarja sta dobila: inženir Josip Cimbalk, stavb. komisar, obratno vodstvo Trst - Poreč; inženir Fran Vosecky, stavb. komisar, obratno vodstvo, Split. — Naslov stroj. nadkomisarja so dobili: Henrik Slaus, stroj. komisar, kurilnica, Gorica; inž. Ernest Sirk, stroj. komisar, obratno vodstvo Trst-Poreč; inž. Gustav Steinbeck, stroj. komisar, obratno vodstvo, kurilnica, Split. — Naslov nadrevidenta sta dobila: Franc Kunaver, revident, Jesenice; Edvard Sita, revident, direkcijski oddelek V.

— **Definitivni rezultati VII. vojnega posojila.** Poštna hranilnica poroča, da je bilo podpisanih vsega skupaj 6.044.182.800 kron VII. vojnega posojila. Subskripcije armade na bojšču pa še niso zaključene in so vštete le deloma.

— **Pri anglo - avstrijski banki v Gradcu** je podpisal gosp. Matija Dolničar, restavriranje južne železnice v St. Petru na Krasu, 8000 kron VII. vojnega posojila.

— **Sestanek nabiralk podpisov za izjavo slovenskega ženstva** v prilogi majniški deklaraciji se vrši v sredo, dne 9. januarja ob 4. popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata.

— **Kranjska deželna komisija za preskbo domov** se vračajočih vojakov. V četrtek, dne 10. januarja 1918 ob 11. popoldne bo v poslojpu c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani popolnoma organizirana obrtna šivališka šola, katero je državna obrtna uprava v dogovoru s c. in kr. armad-

nim poveljstvom uredila, slovesno otvorjena.

— **Slovenski fantje v bolnišnici** v M. Schönbergu, Morava, se obračajo do prijateljev v domovini s prošnjo za prečitane slovenske časnike. Naslov: Blaž Mavzel, rezervna bolnišnica, M. Schönberg, Morava, IV. oddelek.

— **Učiteljsko potrpljenje.** Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Gospoda pri kranjskem deželnem odboru najbrže meniti, da je učiteljsko potrpljenje brezkončno. Najbrže pa se bo pokazalo v najkrajšem času, da temu ni tako. — Kot v zasmeh protestu »Deželne učiteljskega društva« in zborovanju »Slov. zveze« zaradi državne podpore se je za novoletno darilo odtegnila vojna doklada. S prejemkom 1. januarja se ne more pokriti hrana, katero je učitelj zaužil v mesecu decembru 1917! Mnenje večine učiteljskega je, da se prekine abonent v gostilni, ker ni s čim plačati in naravna posledica temu je — prekiniti tudi s poukom. — Nema kruha, nema šturma, pravi Bosanec! Ako si znajo priboriti svojih pravic vsi delavci in vsake vrste uradniki, zakaj bi si ne znalo ali hotelo tega učitelstvo? Zbudila se je hvala Bogu zavest — čeprav potom lakote — da smo vsaj v gotovih zadevah ene misli. Treba je le dati tej misli obliko besede in pokazalo se bo, da zna postopati tudi potrpežljivo učitelstvo enotno. Sila proti sili, je rekel dr. Adler v svojem zagovoru.

— **Promet pošnih nakaznic za vojne vjetnike** v Rusijo in iz Rusije je začasno ustavljen.

— **Popisovanje sank.** S konji in vozovi vred je bilo mestnemu vojaškemu uradu naznaniti tudi sank. Kdor še ni naznanil sank v omenjenem uradu, naj to stori neumudoma, vsaj pa do 10. januarja. Kdor sank ne naznači, je kazniv, kakor oni, ki ni naznanil svojih konji in voz.

— **Prvi hrvatski narodni film »Kmečki kralj Matija Gubec«** je pridobil tudi za Ljubljano. Zagrebška tvornica za snemanje filma »Croatia« uprizori film v deželnem gledališču v četrtek 10. v petek 11. v soboto 12. januarja. V Zagrebu je »Matija Gubec« deset dni vsako predstavo do zadnjega kotička napolnil. »Kmečki kralj Matija Gubec« je velika zgodovinska žalozgra iz življenja turškega in slovenskega naroda za časa kmečkih uporov v XVI. stoletju. Film je posnet po romanu Avgusta Senoa. Vse vloge igrajo člani in članice kraljevskega hrvatskega gledališča v Zagrebu. Izredno dramatično dejanje se vrši v starem Zagrebu, v njegovi romantični okolici ter v kneževskem dvoru Mokrice. Vlogo barona Ferdo Tahija igra gosp. Ignacij Borštnik, vlogo kmeta Matija Gubca gosp. B. Raškovič. Predorodala vstopnic v četrtek dopoldne ob 10. do 12. in ob 2. popoldne dalje.

— **Požar v obrtni šoli.** Včeraj jutraj ob 1/7. je prišlo goreti v baraki na dvoršču obrtne šole. Vnelo se je baže, ko so ita-

njski vjetniki kurili požar. Ognj se je bliskoma razširil na vso barako, ki je dolga malone, kakor vsa obrtna šola, ter je požar uničil do malega več, kar je bilo v baraki. Požar je pospešilo in otežilo gašenje dejstvo, da so bila tla in stebreliča prepojena s benzinom in petrolejem. Zaman sta se trudila ljubljanska požarna brigada, ki je pod vodstvom načelnika g. Turka došla na kraj nesreče, in vojaško osebje, da reši poplavljenico za avtomobile. Nekemu vjetemu Rusu se je prvemu posrečilo priti v baraki do hidranta in napeljati cevi. Požarna brigada pa se je morala omejiti na to, da je ohranila sosedne bolniške barake in poslopje, kar se ji je tudi posrečilo. Na obrtni šoli sta trpeli samo telovadnica, kjer so uničena okna in okvirji ter je pokvarjena nekadašnja ogradja, in nekdanja modelarna dvorana, sedaj operacijska soba, kjer so zgorela deloma tudi tla. Kolika je vojaška škoda, še ni znano, zgorelo je mnogo salog, veliko število koles, 22 avtomobilov in mnogo orodja. Da se je mogel požar tako hitro razširiti, je bilo krivo tudi, da je bil v obrtni šoli vodovod samizel, ker se zadnji čas bolniški prostori, ki so skoraj vsi prazni, niso kurili. Vred tega je bila pomoč otekočena in zadržana. Pri tej priliki je treba omeniti in spomniti, da se je vojaška uprava že ko se je stavila baraka tako tik poslopja, opozorila na nevarnost avtomobilke delavnice tik bolnišnice, kljub temu se je postavila baraka na srednjem delu komaj en meter oddaljeno od poslopja.

— **Umrla je v Ljubljani** gospa Amalija Kajzeli, mati prokurista ljubljanske kreditne banke g. Bogumila Kajzela. Preostali naši sožalje!

— **Prodaja igralnih kart »Slava«.** »Primorka« in »Slovenski Tarok« je zopet do voljena.

— **Mestno drališče pod Tivoljem** je odprto. Letne vstopnice se dobivajo pri mestni blagajni in pri blagajni na drališču, dnevne vstopnice pa pri blagajni na drališču. Cene za dranje so razvidne iz cenika, ki je strankam na razpolago v blagajni na drališču.

— **Mestna zastavljavnica ljubljanskega naznanja p. n. občinstvu,** da se vrši dne 10. januarja redna mesečna dražba v mesecu maju 1917 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. popoldne v uradni prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranje pred dražbo.

— **Izkaz davku na vojne dobičke** zavezanec oseb v konfinem okraju Kranj. Izkaz o davku na vojne dobičke zavezanec oseb celniškega okraja Kranj bo 14 dni in sicer od 10. do 24. januarja 1918 med uradnimi urami pri c. kr. okrajnem glavarstvu (davčni referent) v Kranju razpoloženo. Vpogled je vsakemu dovoljen.

— **Umrla je v Mrzli Luži pri Trebnjem** g. Ivan Bukovec, posestnik na Mrzli Luži v 71. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil danes na pokopališču v Trebnju. Preostali naši sožalje!

— **Poročil se je v Celju** g. Adolf Kovat s gđ. Minko Rebekovo iz znane narodne rodbine. Bilo srečno!

— **Umrla je v Guseleju** vasi na Koroskem poštni adjunkt Franc Selan, v 39. letu svoje starosti. N. v m. p!

— **Promet na pregi Plaški.** Vrhovina dalmatinske zvezne železnice je bil te dni provizorično odprt, da se na ta način omogoči aprovizacija Ljke.

— **Zgubila se je črna svileni Serpa** (Sal) v soboto zvečer po poti v Rožno dolino od Vrtače do gostilne Petrič. Ker je bila drag spomin, naproša se poštenega najditelja, naj jo odda proti dobri nagradi na Dunajski cesti 6/II, 1 vrata.

Aprovizacija.

— **Kislo zelje na rumene izkaznice** D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo kislo zelje v torek dne 8. t. m. popoldne pri g. Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 2. do pol 3. št. 1 do 100, od pol 3. do 3. št. 101 do 200, od 3. do pol 4. št. 201 do 300, od pol 4. do 4. št. 301 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 500, od pol 5. do 5. št. 501 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg; kilogram stane 80 vinarjev.

Razne stvari.

— **Kuga na Kitajskem.** V obsejni pokrajini provincije Čanai in na Mongolskem je izbruhnila kuga, ki se hitro širi.

— **Profesor Fernerstorfer umrl.** Socialnodemokratski državni poslanec in podpredsednik avstrijske poslanske zbornice prof. Engelbert Fernerstorfer je 6. t. m. v starosti 68 let umrl.

— **Muzej na Dunaju** radi pomanjkanja premoga zaprt. Zgodovinski muzej na dunajskem mestnem magistratu so morali zaradi pomanjkanja premoga zapreti.

— **120.000 K globe** za navijanje cen sladu. Družabniški olohuške tvrde A. Hans so bili obsojeni na globo 40.000 K vsak radi navijanja cen sladu. Vzklicni senat pa je svrnil globo na 120.000 K za vsakega.

— **Znižanje železniškega tarifa** v Nemčiji. Glavna konferenca nemških železniških uprav je sklenila od 1. travna znižati sedanji dvojni tarif za vožnjo oseb in prtljage. Novi tarif bo nekoliko večji od starega, a mnogo manjši od sedanjega. Pri nas pa ravno te dni povisujejo cene za 60%.

Prosveta.

— **Casopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino.** Iz Gradca smo prejeli naslednji popravek: Ni res, da je namera, izdati Casopis za slov. jezik, književnost in zgodovino očitno propadla, kakor stoji v literarnem pregledu l. 1917. v »Sloven. Narod« dne 31. decembra 1917. Casopis je zdaj že dotiskan in bo v kratkem izšel. Zakasnili se je, kakor nam poročata tiskarna, predvsem radi tega, ker ji je nedostajalo delavnih moči in je bila še vrhu tega obremenjena s tiskarskim delom za vojaštvo.

— **Hrvatski mladinski list** je pričel izhajati v Zagrebu. Imenuje se »Omladina«. Namenjen je predvsem srednješkolski mladini.

— **Intendant zagrebškega kraljevskega gledališča** gosp. Treščec je odstopil. Mesto njega je imenovan za intendant glavnih urednik »Hrvatske Rileče« podpolkovnik v pokoju, posl. Guido pl. Hreljanović.

Umetnost.

— **»Umetniška propaganda«** v Ljubljani je izšla v večjem formatu (16 X 20) 6 risanih skic akademičnega slikarja F. Tratnika pod naslovom »Begunci«. Risban je dodeljen 6 kritic Alojzija Gradnika. Izdaje je okusno, na umetniškem papirju tiskane reprodukcije, dasti avtoripise, so lepe, kot da bi bile litografirane. Iz risb samih odseva vsa Tratnikova umetniška individualnost. Plastika slike mu je umetniška maksima, svetloba in senco razdeljuje po tem principu, ozadje ga ne interesira, ono mu je le mrtva ploskev, ki imajo iz nje izstopati telesa. Tako se reprezentirajo nekateri njegovi skici v tako živi plastiki, da bolj spominjajo na relief nego na risbe (št. I. št. II.). Tež plastiki žrtvuje Tratnik vse detaje, ki bi utegnili močiti prostorsko harmonijo in enotnost njegovih teles, in če se mu zdi primerno, žrtvuje tudi anatomijo, kakor je to svoj čas storil na »Sejalcu« in kar opazamo zopet na risbi št. V. Druga značilna stran Tratnikovih risb je živo gibanje, ki ga posvečajočje njegove figure. S kako primitivnimi sredstvi in kako odločno zna izraziti gibanje, v tem se najbolj kažejo odlične Tratnikove umetniške kvalitete. Tratnik posamezno figuro ali pa tudi cele skupine kar »dinamično stilizira«, če se smemo posluževati tega izraza. — Umetniške propaganda pozorno slovenske publike. Edicijo kar najpočjeje priporočamo. Cena albuma je 6 K. — v.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Potitim srcem javljam vsem sorodnikom in znancem da je naša iskreno ljubljena mati, gospa

Amalija Kajzeli

v soboto ob 5. uri popoldne nenadoma izdihnila svoje blago dušo.

Pogreb je bil danes ob 4. popoldne.

V Ljubljani dne 7. januarja 1918.

Ivana, Josipina Kajzeli, hčere. Bogumil Kajzeli, prokurist Ljublj. kred. banke, sin. Jelena Kajzeli roj. pl. Šerol.

Tužnim srcem javim vsem sorodnikom in znancem brdko vest, da je moj ljubljani mož, gospod

Franc Selan

poštni adjunkt

dne 5. januarja 1918 ob 5. uri jutraj po dolgi in mučni bolezni v 39. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Guselejavas (Göselndorf) na Kor. 6. jan. 1918.

Marija Selan, soproga.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš prisrčno ljubljani, nepozabni soprog, predobri oče, gospod

IVAN BUKOVEC

posestnik na Mrzli Luži

dne 5. t. m. po kratki mučni bolezni, v 71. letu starosti, previden s sv. zakramenti, umrl.

Pogreb nepozabnega ranjkega bo dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldan na pokopališču v Trebnju.

Sv. maše za dušice se bodo darovale v farni cerkvi v Trebnjem.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

MRZLA LUŽA, dne 5. januarja 1918.

80

Žalujejo ostali.

Hiša v mestu se kupi. Pisane ponudbe z navdno ceno na upravn. štvo »Slovenskega Naroda« pod »Štev. 100/68«.

Klavir, harmonij in pianino kupi udela glasu. Naslov, kje se lahko ogleda, se prosi pod »Štev. 37« na upravn. »Slov. Naroda«.

Iščem vzgojiteljico za nekaj ur dnevno k 2 in 3 letnemu dečku. Kje pove upr. »Slovenskega Naroda«.

Posestvo nedolgo od Kar oven na Hrvatskem, poslopje, 20 jhov polja travnikov, sadovnjak, vrt, zelo dobra zemlja se da v »Slov. Naroda«. Pojasnila daje Bogomil p. Dragomir pri »Slov. Naroda«.

Dečka ki ima vse je do trgovine in potrebno šolsko izobrazbo iz obre hiše, se sprejme takoj pri trdnji. Z. KRAJNC, Kranj.

Ženitna ponudba.

35 letni vdovec, z dvema 8 in 10 let starima otrokoma, javni uslužbelec v Ljubljani, se želi poročiti z gospod. eno ali vdovo 29—35 let staro. Samo resna ponudba. Je mogoče s sliko na uravn. »Slov. Naroda« pod »150/57«.

Prazne vreče vsake vrste, suhe gobe, kumina, junc in druga seme — kupuje vedno in v vsaki množini, ter plačuje po najvišji ceni. Z. KRAJNC, Kranj, Gor.

2 meblovani SOBI s 15. januarjem ali 1. februarjem t. l. Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Nočnega čuvaja samca ali oženega brez družine z preskrbo hrane in stanovanja svezimo uslužarja Knežič, Šmartno pri Ljuti.

Kontoristinija zmožna slovenščine in nemščine, strojenis in stenografije, se takoj sprejme. Pisane ponudbe z navdno starostjo in plače pod »t. B. 77« na upravn. »Slov. nskega Naroda«.

Kupim ali zamenjam s stivil, dobro ohranjeno posteljo z žimnico gradenece in emare (Kleiderkasten) Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«.

7 let stara točka KOBILA pincgave pasme, 16 pesti visoka, za vsako pezo, se radi pomanjkanja klaje po ugodni ceni prodaja. Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Mlad strolin inženir želi korespondence z gospod. izobraženih krogov. — Dopisi le s sliko na uravn. »Slov. Naroda« do 25. t. m. pod »Sreča brez konca/74«.

K 300- nagrade dor izsledi onega, ki je dne 31. dec. 1917 izmislil iz polnega dvorišča zavitec vsebuje 2 kom. kumina po 10 in 15 metrov v vrednosti K 300 — in sicer zelen vojaški Cover-Cord in mali sivi križasti (pepita) šervoj. Obs. vzorca — ta na razpolago, da se ta — v 1/2 je dožere. Pojasnila pri 6. drabotnik, Ljubljana, Mestni trg.

»Umetniška propaganda«
»Ljubljana« — Sedma ulica št. 5.
Slikarja papirja slik in tipov.
Umetnine.
Narodni razglednice.

Ročne mline za mletev
vseh vrst žita prikladne prodaja
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrava, Brückengasse 13.

Zidarji za zgradbo železnice se sprejmejo proti dobri plači

K 1-40 — K 1.50 za uro. Stroški za vožnjo v svrhu nastopa službe do stavbenega mesta se povrnejo. Prehrana ca 5 K na dan Vpraša se oziroma predstavi se pri trdnji bratje REDLICH & BERGER v Spodnjem Logatcu, Kranjsko.

70

Adolf Kovač

Minka Kovač roj. Rebek
poročena.

Škale

dne 6. januarja 1918.

Celje.

SOLALI
trgovina z cigaretnim papirjem družba z omejeno zavezo Saybusch Solalija

najboljše cigaretni papirji

Vse pravečasne cene surovin za moremo točno ceni in redno dobavljati.

Več vil in zemljišč

je na prodaj v Lovrani (Istrska obal). Pojasnila pri Lovranski Banki d. d. v Lovrani.

79

Modni salon
Stuhl-Maschke

Zidovska ulica štev. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.

Priporočila največje izbire finih velour-kožuhov s kosmatim robom iz prvovrstnih tovarov »Novega jčina« kakor iz barba, filca in kožuhov, ter šepke za dame in deklice.

Popravila točno in vestno. Velika izbira žal. klobukov. Cene razmeroma zelo nizke.